

Egyéni vállalkozások 2022 évi adózási változásainak hatása a vállalkozói összetételre

Témavezető: Fejes Judit Katalin

Külső konzulens: Bartáné Bélafi Borbála

Molnár Ádám
alapképzés
levelező
pénzügyi és számviteli
alapképzés
számvitel szakirány

**PANNON EGYETEM
GAZDÁLKODÁSI KAR ZALAEGRSZEG**

SZERZŐI NYILATKOZAT A DOLGOZAT BENYÚJTÁSÁHOZ*

Hallgató neve:	Molnár Ádám		
Képzési szint:	alapképzés		
Szak:	pénzügy és számvitel		
Szakirány (ha van):	számvitel		
Neptun kód:	AB4KHA	Védés éve:	2022
Dolgozat címe:	Egyéni vállalkozások 2022 évi adózási változásainak hatása a vállalkozói összetételre		
Egyetemi témavezető:	Fejes Judit Katalin		
Gyakorlóhelyi konzulens:	Bartáné Bélafi Borbála		
Öt kulcsszó a dolgozatról:	egyéni vállalkozás, adózás, elemzés, személyi jövedelemadó, átalányadó		

Kérjük a szerzői döntésnek megfelelő opciót aláhúzni:

Hozzájárulok / nem járulok hozzá, hogy szakdolgozatomat/zárdolgozatomat az Egyetem az interneten a nyilvánosság számára repozitóriumában közzétegye.

A hozzájárulás szerzői feltételei:

- a dolgozat magáncélra letölthető, a forrás megjelölésével szabadon idézhető, de az idézés szokásos terjedelmét meghaladó felhasználás (átvétel) tilos,
  - hozzájárulásom időtartamra nem korlátozott és bármikor visszavonható.
- (Hozzájárulás hiányában a dolgozat csak az Egyetem arra kijelölt számítógépein, képernyős megtekintéssel kutatható. Egyéb hozzáférés, többszörözés nem engedélyezett.)

Büntetőjogi felelősségem tudatában nyilatkozom az alábbiakról:

- dolgozatom mindenben eleget tesz a vonatkozó és hatályos intézményi előírásoknak,
- a dolgozatban foglalt tények és adatok a valóságnak megfelelnek, a leírtak saját, önálló munkám eredményei,
- a dolgozatban felhasznált adatokat, forrásokat a szerzői jog figyelembevételével alkalmaztam,
- a dolgozat nem került felhasználásra korábban oktatási intézmény más képzésén felsőoktatási szakképzés, diplomaszerezés vagy szakirányú továbbképzés során.

Tudomásul veszem az alábbiakat:

- a dolgozat szerzői jogtisztaságának ellenőrzésére az Egyetem szoftveres ellenőrzést (plágiumszűrést) végezhet és eredményét a dolgozat értékelésében felhasználhatja,
- a dolgozat elektronikus formában, az Egyetem repozitóriumában kerül elhelyezésre és a hatályos jogszabályok, intézményi szabályzatok szerint, valamint fentebbi szerzői rendelkezéseimnek megfelelően biztosítható a kutatási célú hozzáférése,
- a dolgozat metaadatai és szerzői összefoglalója online nyilvánosak.

Zalaegerszeg, 2022. december. 2.

Molnár Ádám s.k.

_____
hallgató aláírása

Tartalomjegyzék

1. Bevezetés	2
2. Választható adózási formák	3
2.1 Vállalkozói jövedelem szerinti adózás	4
2.2 Átalányadózás szerinti adómegállapítás 2022 január előtt.....	8
2.3 Kisadózó vállalkozások tételes adója	12
3. 2022 évben bekövetkezett jogszabály változások.....	14
3.1 2022. januártól hatályos változások.....	14
3.2 A 2022 szeptemberi változások	16
4. A változások hatása az adózói összetételre	18
5. Összefoglalás.....	35
Irodalomjegyzék	38
Ábrajegyzék	40
Mellékletek.....	41

1. Bevezetés

Szakedolgozatomat a gyakorlati- és munkahelyemen a Spectrum Bt.-nél írtam, amely könyveléssel, bérszámfejtéssel és könyvvizsgálattal foglalkozik. Munkám során a rám bízott társas és egyéni vállalkozók teljeskörű könyvelésével foglalkozom, amelyből az egyéni vállalkozói körrel való kapcsolat válik a dolgozatom szempontjából relevánssá. Emellett 2020 óta a korábban megszerzett tapasztalatok és a mérlegképes regisztráció által saját egyéni vállalkozást is indítottam, amelyben könyvviteli szolgáltatást nyújtok további gazdálkodók részére. Mind a munkahelyemen mind a vállalkozásomban az egyes egyéni vállalkozók teljeskörű számviteli feladatainak ellátása révén, betekintést nyerek az egyes gazdálkodók mindennapjaiba, és információt kapok, hogy az egyes külső hatások hogyan érinti ezt a vállalkozói kört.

Szakedolgozatom témájául az egyéni vállalkozások adózásában az elmúlt egy évben történt jelentősebb adóügyi változások hatását vizsgálom a vállalkozói összetételre. Ebben az időszakban nagymértékben változtak ezen gazdálkodók adózási feltételei, elsősorban a törvényi módosítások miatt, amely alapján indokoltnak láttam vizsgálni azt, hogy hogyan befolyásolták a választott adózását ezen jogszabályi változások az egyes egyéni vállalkozóknak. Ezen makro környezeti hatásokra a vállalkozóknak nincs ráhatása, tehát kizárólag alkalmazkodni képesek hozzá, így lehetőséget ad arra, hogy vizsgáljam, hogy ez az alkalmazkodás milyen adóügyi módosításra sarkallta a szervezeteket.

A Központi Statisztikai Hivatal (továbbiakban: KSH) 2022. szeptember havi adatai szerint *összesen 1 843 812 db regisztrált vállalkozás volt összesen, amelyből az egyéni vállalkozók száma 567 964 db volt.* (KSH. 2022) ¹ A számokból első ránézésre is látszik, hogy ezen gazdálkodók, azaz az egyéni vállalkozók az összes vállalkozás 30,8 %-át teszik ki, tehát majdnem egyharmad részben képviselik magukat. Ebből már könnyen megállapítható, hogy minden ezt a gazdálkodási formát érintő változtatás a vállalkozók nagy hányadát érinti.

A témám feldolgozása során a 2022 október 31-ig nyilvánosságra hozott statisztikai adatokat, a munkahelyem és a saját vállalkozásom által a rendelkezésemre álló hatvan szabadversenyos piacról érkező egyéni vállalkozás információit fogom anonim módon vizsgálni, hogy 2022.január és 2022.október hónapokban a változások hatására milyen adózási formáról milyen adózási formára váltottak az egyes gazdálkodók. Ezen szekunder kvantitatív adatokat a vállalati dokumentumok alapján önálló adatfelvétel során elemzem. A dolgozatom elején részletesen ismertetem az egyéni vállalkozók részére általánosan rendelkezésre álló adózási formákat, ezután kifejtem, hogy milyen változások történtek, koncentrálva az év elején és a szeptemberben hatályba lépő adótörvény béli módosulásokat. A következő fejezetekben megvizsgálom, hogy hogyan alakult a nyilvános

---

¹ https://www.ksh.hu/stadat_files/gsz/hu/gsz0051.html letöltés ideje: 2022.11.05

statisztikai adatok alapján az országos egyéni vállalkozói szám, majd összehasonlítom hogyan alakult ezekkel egyetemben a hatvan vállalkozás száma és adózása az elmúlt egy éves periódusban. A fenti adatok elemzéséből pedig célom, hogy válaszokat kapjak annak tekintetében, hogy hogyan befolyásolták az egyéni vállalkozások adózását az adótörvényi változások és hogy milyen hatással voltak a nyilvántartott egyéni vállalkozói számára a jogszabályi módosítások?

2. Választható adózási formák

A 2009. évi CXV. törvény az egyéni vállalkozóról és az egyéni cégről (továbbiakban: Evec tv.) megfogalmazása szerint „Magyarország területén természetes személy [...] letelepedés keretében üzletszerű – rendszeresen, nyereség- és vagyonszerzés céljából, saját gazdasági kockázatvállalás mellett folytatott – gazdasági tevékenységet egyéni vállalkozóként végezhet.” (Evec tv. 2009) ² egyértelműen behatárolja, hogy milyen célból alapít valaki egyéni vállalkozást. Minden személy azért válik egyéni vállalkozóvá, hogy rendszeres tevékenysége által nyereséget érjen el. *Ezen vállalkozások pedig óriási potenciális piaccal rendelkeznek, a széleskörű fogyasztói igények miatt (CHRISTIAN, JOHANNA, 2004)*³. Ezt igazolja a nagy arányú vállalkozói számuk is. Természetesen szükséges számolni a kockázatokkal is, aki az egyéni vállalkozás mellett dönt a teljes vagyoni felelősséggel tartozik a tevékenysége iránt, hiszen ahogy Dr. Bedő és Dr. Varga írja az egyéni vállalkozó és a magánszemély nem különül el jogilag, személyileg és tulajdonilag ugyanaz, és a személy a saját vagyonát használja tőkeként. (DR BEDŐ, DR VARGA 1998) ⁴ „Az egyéni vállalkozásban a vállalkozónak személyesen kell közreműködnie, amely a vállalkozás irányítását, szervezését és természetesen a teljeskörű felelősségvállalást jelenti” (DR FRANKOVICS, DR KADOCSA 2005:12)⁵ írja könyvében Dr. Francsovcics és Dr. Kadocsa, amelyben ugyanazokat az alaptéziseket fekteti le az egyéni vállalkozókkal szemben, mint kollégái. *És mint ismeretes a kockázat központi szerepet tölt be a döntési folyamatok során (DAVID F., JOHN W.M. 2000).*⁶ Az egyéni vállalkozók tevékenységéből fakadó eredményének adózását általánosságban a 1995. évi CXVII. törvény a személyi jövedelemadóról (továbbiakban: Szja tv.) a korábbi 2012. évi CXLVII. törvény a kisadózó vállalkozások tételes adójáról és a kisvállalati adóról (továbbiakban: Kata/Kiva tv.) majd a szeptemberi változások révén a 2022. évi XIII. törvény a kisadózó vállalkozók tételes adójáról (továbbiakban: Új kata tv.) határozza meg. Ezen jogszabályok három adózási lehetőséget biztosítanak a vállalkozásoknak, amelyek meghatározásra

---

² 2009. évi CXV. törvény az egyéni vállalkozóról és egyéni cégről 2.§ (1) bekezdés

³ CHRISTIAN S., JOHANNA M. (2004) – Social Entrepreneurship the contribution of individual entrepreneurs to sustainable development Iese Business school – Universidad de Navarra

⁴ DR BEDŐ – DR VARGA – Vállalkozásgazdálkodási ismeretek, Budapest: Perfect, 1998 3. fejezete

⁵ DR FRANCISOVICS – DR KADOCSA – Vállalati gazdaságtan, Budapest: Amigus, 2005 p.12.

⁶ DAVID F., JOHN W. M. (2000) – Perceived risks and choices in entrepreneurs new venture decisions

kerülnek a vállalkozás alapítása során, illetve a mikro és makro környezeti hatások és a gazdasági teljesítmény révén és a jogszabályok által lefektetett lehetőségek szerint a vállalkozó döntése alapján megváltoztatásra is kerülhetnek a tevékenység végzése folyamán.

2.1 Vállalkozói jövedelem szerinti adózás

A vállalkozók által választható három lehetőség közül a legbonyolultabb és legnagyobb vállalkozói és bizonylati fegyelmet igénylő adózási módszer. Főszabály szerint ezen adózási forma szerint adóznak az egyéni vállalkozók, ha másképp nem rendelkeznek. Ezen adózási választási lehetőség feltétel rendszerét az Szja tv. határozza meg. A módszer megalkotásakor valószínűleg a törvényalkotó szándéka az lehetett, hogy a nagyobb egyéni vállalkozókat felkészítse az esetlegesen társas vállalkozási formák választásának adózási rendszerére, valamint, hogy közelítse az egyéni és társas vállalkozók adózási lehetőségeit. Ezen módszer szerint a vállalkozónak minden bizonylatát a könyvelésében szerepeltetnie kell, mert az eredmény és így az adókötelezettség megállapítása a bevételek és a Szja tv által elismert vállalkozói tevékenység érdekében felmerült költségek különbözeteként határozandó meg. Az egyéni vállalkozó könyvelése, mint ismeretes a pénzforgalmi szemlélet alapján történik, azaz a szintetikus elszámolásban döntően a pénzmozgással járó tételek kerülnek rögzítésre. *Ezen általános szabály alól van néhány kivétel például az évközi helyesbítő tételek, végi záró tételek, stb.*(ADORJÁN, (és mások) 2019)⁷ Ez nem összekeverendő a 2007. évi CXXVII. törvény az általános forgalmi adóról (továbbiakban: Áfa tv.) által nyújtott pénzforgalmi elszámolási lehetőséggel, amely röviden az áfa fizetés és levonás időpontját nem a számlák teljesítési dátumához köti, hanem az egyéni vállalkozóhoz hasonlóan azon bizonylatok pénzügyi teljesítéséhez. Bár ez nem jelenti azt, hogy az egyéni vállalkozó áfa körben való részvételével nem választhatná ezt az áfa elszámolási módszert. A Nemzeti Adó és Vámhivatal (továbbiakban: NAV) az adózók tájékoztatása érdekében számos úgynevezett információs füzetet hozott létre, amelyek közül a 3. számú részletesen foglalkozik az egyéni vállalkozók szja- és járulékkötelezettségével. (NAV, 2022)⁸ Ezen információs füzetben a NAV az Szja tv.-el összhangban egyértelműen megnevezi, hogy milyen bevételek számítanak az egyéni vállalkozó bevételének. A teljesség igénye nélkül megnevezi a tevékenység ellenértékeként vagy ezek előlegeként kapott készpénzt vagy jóváírt összeget, kamat bevételeket, kötbéreket vagy többek között az értékesített tárgyi eszközök, immateriális javak eladási árát vagy piaci értékét, ha az utóbbi több. Ebben az adózási formában gyakorlatilag nincs bevételi határ megkötés, a módozatban bármekkora bevételre szert tehet a vállalkozó,

---

⁷ ADORJÁN – LUKÁCS- RÓTH – VEIT – Számvitel speciális kérdései, Budapest: MKVKOK Kft, 2019,10.2. fejezet

⁸ https://nav.gov.hu/pfile/file?path=/ugyfeliranytu/nezzen-utana/inf_fuz/2022/03.-informacios-fuzet---az-egyeni-vallalkozok-szja-es-jarulekkoteleztsege letöltés ideje: 2022.11.05

annyi megkötéssel, hogy alanyi általános forgalmi adómentesség választása esetén a 12 milliós bevételi határ elérése esetén automatikusan áfa körbe kerül az adózó havi gyakoriságú bevallási kötelezettség mellett. A bevétel azonban semmiféle formában nem egyezik meg a jövedelemmel, azaz a vállalkozó eredményével. *Általánosságban meg kell jegyezni egy egyszerű összefüggést bevétel – költség egyenlő a jövedelemmel* (SZTANÓ 2012).⁹ Az eredmény, azaz a jövedelem megállapításához a fent említett bevételekkel szemben szükséges megállapítani az elszámolható költségeket. Fontos a költségek meghatározása során elkülöníteni a kiadások és a költségek közötti különbségeket. A kiadások az *„Üzemgazdasági értelemben valamely természetes mozgást jelent, pénzügyi fogalomként tényleges pénzmozgást, pénzkiadást”* míg a költségek *„a tevékenység érdekében felmerült erőforrás felhasználások pénzben kifejezett értéke”* (DR SIKLÓSI, DR SZTANÓ, VERESS 2012:85).¹⁰ A különbség a két kifejezés között a tevékenység érdekében felmerült résznél ragadható meg igazán, és ebből származik az egyértelmű következtetés, hogy nem minden kiadás számít költségnek. A költségeket az Szja tv. világosan meghatározza a 4. és 11. számú mellékletében. A 11. számú melléklet az 1. Jellemzően előforduló költségek fejezete alatt pedig pontosan felsorolja, hogy mit tekinthet az egyéni vállalkozó a könyviteli elszámolásaiban költségnek. Itt említi többek között az anyagbeszerzésre, árubeszerzésre fordított kiadásokat, az üzemi célt szolgáló tárgyi eszközök és nem anyagi javak beszerzésére fordított 200 ezer forintot nem meghaladó kiadását, az egyéni vállalkozóval munkaviszonyban álló magánszemélyek részére kifizetett béreket és azok közterheit, a bevétel, illetve az ehhez szükséges feltételek biztosítása érdekében kifizetett vagyon-, felelősség-, kockázati biztosítások díját, és további számos költség elemet. Mindezek mellett a 2. fejezetben részletesen taglalja - az egyszeres könyvvitel szabályai szerint könyvelésre nem kerülő, mert pénzügyileg nem realizálódott kiadás -, a bevételeket csökkentő értékcsökkenési leírási kulcsokat, amelyek szabályait a 200 ezer forint egyedi értéket meghaladó tárgyi eszközökre és nem anyagi javak értékének költségként való elszámolásának folyamán alkalmazni kell. Itt erős átfedés tapasztalható a 1996. évi LXXXI. törvény a társasági adóról és az osztalékadóról (továbbiakban: Tao tv.) 2. számú mellékletének rendelkezéseivel (Tao Tv. 1996)¹¹ az értékcsökkenési leírási kulcsokkal kapcsolatban, amely megerősíti azt az elképzelést, hogy a jogalkotó a társas vállalkozásokhoz hasonlóan alakította ki ezen adózási forma részletszabályait. Az Szja Tv. 11. számú mellékletének 3. számú fejezete taglalja az egyéni vállalkozó által járművek költsége jogcímen elszámolható kiadások szabályait. A melléklet 4. fejezete pedig felsorolja a jövedelem megállapításakor költségként figyelembe nem vehető kiadásokat. Itt kerül kivételre a költségek közül a jogszabályok megsértése miatt megfizetett bírságok,

---

⁹ SZTANÓ IMRÉNÉ DR. – Adózás, Budapest: Saldo 2012 4. fejezet

¹⁰ DR SIKLÓSI - DR SZTANÓ – VERESS : Könyvvézetés és beszámolóképzés. Budapest: Saldo, 2012. p. 85.

¹¹ 1996. évi LXXXI. törvény a társasági adóról és az osztalékadóról 2. számú melléklet

a közcélú adományok vagy például a kisadózó vállalkozások tételes adója szerint adózók miatt megfizetett 40 százalékos mértékű különadó összege. A fenti fogalom meghatározások és törvényi kivételek figyelembevételével számított bevételek és költségek különbözete alkotja a vállalkozói jövedelem szerint adózó egyéni vállalkozók adóalapját, amelyet az Szja tv. az esetükben vállalkozói adóalapnak. Ahogy a 03-as számú információs füzet az Szja tv.-el összhangban ismerteti, a vállalkozói kivét és vállalkozói jövedelem után negyedévente adóelőleget kell fizetni, a negyedévet követő hó 12. napjáig. A vállalkozói adóalapot csökkentheti még az értékcsökkenési szabályok figyelembevételével történő tárgyi eszközök és nem anyagi javak után kiszámított értékcsökkenés, valamint lehetőség van az egyéni vállalkozónak is a korábbi években keletkezett elhatárolt veszteségével csökkenteni az adóalapot a veszteség évét követő öt éven belül. Az elhatárolt veszteség maximum a vállalkozói adóalap 50 százalékáig érvényesíthető. Az így megállapított és korrigált vállalkozói adóalaphoz képest meg kell határozni a adófizetési kötelezettség kiszámítása előtt, hogy a tárgyévi vállalkozói jövedelem elérte -e a jövedelem-(nyereség-)minimumot. *Ennek módját szintén rögzíti az Szja tv., amelynek lényege, hogy az adóalapba számító bevételek 2 százalékát kell a jövedelem-(nyereség-)minimumnak tekinteni. (Szja tv. 1995)*¹² Az így megállapított tényleges adóalap után 9 százalékos vállalkozói személyi jövedelemadó kötelezettség

+ Vállalkozói bevétel
- Bevétel csökkentő tételek
- Elismert költségek
- Elhatárolt veszteség
Vállalkozói adóalap
Vállalkozói jövedelemadó (adóalap 9%-a)
-Vállalkozói szja kedvezmények
Vállalkozói szja kötelezettség
Adózás utáni vállalkozói jövedelem
+ Osztalékalapot növelő tételek
- Osztalékalapot csökkentő tételek
Vállalkozói osztalékalap
Vállalkozói osztalékalap adója (15 %)

1. ábra A vállalkozói jövedelem szerinti adózás levezetés saját szerkesztés Forrás: Szja tv.

fizetendő, ahogy az 1. számú ábra mutatja. Ez szintén egyezőséget mutat a társas vállalkozások által fizetendő társasági adó mértékével. Az így megállapított adókötelezettség csökkenthető a kisvállalkozások adókedvezményével, amely a tárgyi eszközbeszerzésre vagy eszköz előállítására fordított hitelszerződés miatt pénzügyileg

¹² Szja tv. 49/B. § (8) bekezdése

teljesített tárgyevi kamatnak az összege. A kisvállalkozói adókedvezmény a vállalkozói személyi jövedelemadó legfeljebb 70 százalékáig érvényesíthető. Ezzel egyébként a jelenlegi emelkedő kamatkörnyezetben is elérhető az adókedvezmény folytán egy kamatmentes hitel, hiszen a befizetett kamatokat a vállalkozó az adóhatóságtól gyakorlatilag visszakapja, illetve ezen összeggel kevesebbet kell befizetni. Természetesen ez csak nyereséges gazdálkodás mellett nyújt adózási előnyöket. Viszont kockázatot is rejt magában ez a lehetőség, mert a kisvállalkozói kedvezmény miatt levont összeggel duplán kell megemelni az adóalapot amennyiben négy éven belül nem teljesültek a törvény által előírt feltételek, például, ha értékesítésre kerül a kedvezmény igénybevételével beszerzett eszköz. Az vállalkozói jövedelemadóval csökkentett vállalkozói adóalapból kell megállapítani a vállalkozói osztalékalapot, amely a vállalkozói jövedelem szerint adózó egyéni vállalkozó következő adófizetési szintje. Az egyéni vállalkozói lét az vállalkozók által sokszor egyik hátrányaként felfogott szabálya, hogy míg a társas vállalkozó dönthet róla hogy a társasági adó után megállapított adózás utáni eredményét osztalékként ne fizesse ki a tulajdonosok részére, úgy az egyéni vállalkozónak nincs ilyen lehetősége, hanem a keletkezett pozitív előjelű adózott eredményből a növelő és csökkentő tételek figyelembevételével osztalékalapot kell képezni és az adófizetési kötelezettséget meg kell állapítani és pénzügyileg rendezni is kell a bevallás után. Az osztalékalap növelő és csökkentő tételeit szintén az Szja tv. rögzíti. A teljesség igénye nélkül növelő tétel lehet például többek között a térítés nélkül átadott tárgyi eszköz beszerzésének arányos része, illetve csökkentő tétel lehet a beruházási és felújítási költségnyilvántartás szerint az adóévben felmerült beruházási költséget képező kiadás feltéve, hogy az eszköznek nem kezdődött meg az értékcsökkenése. A vállalkozói osztalékalap növelő és csökkentő tételekkel történt korrekciója után az osztalékalap után 15 százalékos adó fizetendő. *Itt megemlítenéd, hogy az osztalékalap után további szociális hozzájárulásiadó is fizetendő 13 százalékos mértékben, amelyet a 2018. évi LII. törvény a szociális hozzájárulási adóról (Továbbiakban: Szochó tv.) rögzít.*¹³ A szociális hozzájárulási adó megállapítása során viszont figyelembe kell venni, hogy *a kötelezettség megfizetése felső korláthoz kötött, az adó tárgyévben az aktuális évi minimálbér huszonnégyszeresének megfelelő összegig fizetendő (Szochó tv. 2018)*¹⁴. Ennek a korlátnak a felső határa 2022-ben 4 800 000 Ft. *Az egyéni vállalkozónak a tevékenységével kapcsolatban nyilvántartásokat kell vezetnie. (Szja tv. 1995)*¹⁵ Ezek alapján megkülönböztetünk alap és részletező nyilvántartásokat. Az alap nyilvántartásokat úgy kell vezetni, hogy pontosan nyomon követhetőek legyenek a gazdasági események során keletkező pénzbevételek és kiadások. A részletező nyilvántartások közül pedig csak azokat kell vezetni, amelyek szükségesek a jövedelem

---

¹³ 2018. évi LII. törvény a szociális hozzájárulási adóról 1. § (2)-(3) bekezdés

¹⁴ Szochó tv. 2. § (2) bekezdés.

¹⁵ Szja tv. 5. számú melléklet

számítás alátámasztásához. Ilyen részletező nyilvántartások lehetnek a tárgyi eszközök és nem anyagi eszközök nyilvántartásai, a vevőkkel szembeni követelések nyilvántartásai, a szállítókkal szembeni kötelezettségek nyilvántartásai vagy például a munkabér és személyi jellegű kifizetések, illetve vállalkozói kivétek nyilvántartásai. A végleges bevallás a személyi jövedelemadó bevallásban történik, melynek határideje a tárgyévet követő május 20-a. A fenti részletezésben nem tértem ki vállalkozó bérére amennyiben van olyan neki, amelyet vállalkozói kivétnek nevezünk az egyéni vállalkozó esetében. Ez a minimálbér vagy a garantált bérminimum hányadában még további adó kiadásokat jelenthet a vállalkozó számára, viszont ennek fizetése nem befolyásolja közvetlenül a jövedelem meghatározásának metodikáját. Az előzőekben részletezett adók kizárólag az ezen adózási módszer szerint történő eredmény meghatározásra vonatkoznak, de néhány esetben szükséges lehet más adótípusok megállapítása is, amelyek bizonyos feltételek teljesülése esetén fizetendőek. Ilyen lehet a cégautó adó, amelyet leegyszerűsítve akkor kell fizetnie egy vállalkozónak, ha a vállalkozása tulajdonában álló személygépjárműre költségeket szeretne elszámolni vagy például a környezetvédelmi termékdíj, amelyet a csomagolóanyagok, vagy importált járművek szennyezőanyagai után szükséges fizetni. Egy adónem van, ami szót érdemel és a fentiekben nem került részletezésre, az a helyi iparűzési adó, amelyet minden gazdálkodónak fizetnie kell. Ezen adót – ahogy a nevében is szerepel – az Önkormányzatok részére kell fizetni, általánosságban a bevétel, az anyagköltség és a közvetített szolgáltatások összegének különbözete után 2 százalékos mértékben. A fentiek alapján látható, hogy a vállalkozói jövedelem szerinti adózás sokrétű szabályainak ismerete nélkül nem lehetséges a pontos adókötelezettség megállapítás, adóbevallás és adófizetés. Ezen módszer alkalmazása során fontos a bizonylati elv szem előtt tartása és a bizonylati fegyelem magasfokú betartása, hogy minden gazdasági esemény megfelelően adminisztrálva legyen, és ezek alapján megállapítható legyen pontosan a vállalkozói eredmény.

2.2 Átalányadózás szerinti adómegállapítás 2022 január előtt

Ahhoz, hogy a változások hatását jól tudjam szemléltetni, illetve látszódjon a jogalkotó általi szándék, indokoltnak tartom a 2022 év előtti átalányadózási szabályok bemutatását jelen fejezetemben, majd a későbbi fejezetekben – a 2022 januári változások bemutatása során – taglalom, hogy ebben az évben milyen változások váltak hatályossá ezen adózási módszerben. Az átalányadózási előírásokban már jóval egyszerűbb szabályokat állapít meg a jogalkotó a vállalkozói jövedelem szerinti adózáshoz képest. A keretszabályai a metódusnak szintén az Szja tv.-ben vannak rögzítve. *„Átalányadózás azt jelenti, hogy a jövedelem (adóalap) megállapítása egy úgynevezett vélelmezett költséghányad levonásával történik a bevételből”* (BÉKÉS, HALÁSZ, SZABÓ, VARGA 2022).

¹⁶ Tehát a technika lényegét az jelenti, hogy a vállalkozó által bizonylatolt jövedelemből a költségek érvényesítése nem a költség számlák tételes gyűjtésével és összeadásával keletkezik, hanem tételesen a törvény által rögzített átalány százalékok szerint határozandók meg. Ennek a megoldásnak a választásánál az előzővel szemben már van bevételi értékhatár meghatározva. Főszabály szerint 2021-ben az átalányadózás akkor volt választható, ha a vállalkozó éves bevétele várhatóan nem haladta meg a 15 millió forintot. Viszont a törvény különbséget tesz bizonyos tevékenységek között, a kereskedelmi tevékenységet végző vállalkozók bevételi határát 100 millió forintban határozza meg. Az átalányadózás bevételi határai kifejezetten sarokkőnek számítanak a szabályozásban, ugyanis aki meghaladja ezeket a számokat automatikusan kiesik az átalányadózás alól a fent taglalt tételes elszámolói körbe. Megjegyzendő, hogy évközben induló, illetve évközben átalányadózásra áttérő vállalkozások a fent részletezett bevételi korlátokat csak az adóévre arányosan vehetik figyelembe. Az átalányadó szabályrendszere nem csak a tevékenységek között tesz különbséget az adófizetés szempontjából, hanem a vállalkozói körben is. Ahhoz, hogy megértsük az adózók közötti különbséget a 2019. évi CXXII. törvény a társadalombiztosítás ellátásaira jogosultakról, valamint ezen ellátások fedezetéről (továbbiakban: Tbj.) értelmező rendelkezései között keresendő a válasz.” *Kiegészítő tevékenységet folytató személy: a [...] nyugdíjas személy, továbbá az az özvegyi nyugdíjban részesülő személy, aki a reá irányadó nyugdíjkorhatárt betöltötte és egyéni vagy társas vállalkozónak minősül, akkor is, ha a saját jogú vagy a hozzátartozói nyugellátás folyósítása szünetel. (Tbj. 2019.)* ¹⁷ Az átalányadó szabályai az adózókat két csoportra bontja a nem kiegészítő tevékenységet folytató vállalkozók és a kiegészítő tevékenységet folytató vállalkozók. A fenti fogalmi meghatározás alapján tehát

Átalányadó alapja 2021.12.31-ig		
Tevékenység bontás	Nem kiegészítő tevékenység	Kiegészítő tevékenység
Törvényben nem nevesített tevékenység	Bevétel - 40 %	Bevétel - 25 %
Törvényben nevesített tevékenység	Bevétel - 80 %	Bevétel - 75 %
Kizárólag kiskereskedelmi tevékenység	Bevétel - 87 %	Bevétel - 83 %
Kiemelt kiskereskedelmi tevékenység	Bevétel - 93 %	Bevétel - 91 %
Mezőgazdasági őstermelő	Bevétel - 90 %	Bevétel - 90 %

2. ábra Átalányadó költséghányadok 2021-ig saját szerkesztés Forrás: Szja tv.

¹⁶ BÉKÉS B., HALÁSZ Z., SZABÓ I., VARGA E. (2022). A jövedelem- és vagyoni típusú adók. Wolters Kluwer Hungary Kft.. (Letöltve: 2022. 11. 19.)

https://mersz.hu/hivatkozas/NOV1032_82_p1/#NOV1032_82_p1

¹⁷ Tbj. 4. § 11. bekezdés

leegyszerűsítve a nyugdíj mellett vállalkozók és a nem nyugdíj mellett vállalkozókra bontja szét az adózói kört. Ahogy a 2. ábra mutatja 2021-ig eléggé bonyolult szabályozási rendszert alkalmazott a törvény az átalányadózókkal kapcsolatban. Első ránézésre látszik, hogy a kiegészítő tevékenységet folytató adózói körrel – azaz a nyugdíjasokkal - szemben alacsony költséghányadokat állapít meg a törvény. Vélhetően a szociális ellátásokkal is rendelkező nyugdíjasok részére magasabb jövedelem szintet állapít meg, hogy ellen tétélezzék az időskori kiadásokat. Kérdés, hogy nem -e volt kontraproduktív ez a lépés, de azt egy külön elemzésben lehetne vizsgálni. Az biztosan állítható, hogy az alacsonyabb költséghányad magasabb jövedelem szintet jelent. A 2. ábra szerint tehát a két vállalkozói kör részére a tevékenységek szerint bontja tovább a költséghányadokat a törvény. A törvényben nem nevesített tevékenységek esetében a nem kiegészítő tevékenységet végző egyéni vállalkozók 40 százalékos a kiegészítő tevékenységet végző gazdálkodók részére pedig 25 százalékos költséghányadot határoz meg a törvény. Ez a főszabály szerinti költség rész, minden gazdálkodóra ez vonatkozik, ha a tevékenysége nincs külön megnevezve ezen jogszabályban. A második tevékenységi bontás a törvényben nevesített tevékenységekre vonatkozik, amelyekre a nem kiegészítő tevékenységként végző vállalkozókra 80 százalékos a kiegészítő tevékenységként vállalkozókra pedig 75 százalékos költséghányadot állapít meg a törvény. Ilyen nevesített tevékenység a teljesség igénye nélkül például a mezőgazdasági, erdőgazdálkodási, bányászati, feldolgozóipari szolgáltatást nyújtó tevékenységek, az építőipari szolgáltatások, a taxis személyszállítási szolgáltatást végzők, a fényképészet, az ipari gép, berendezés eszköz javítási szolgáltatás és egyéb a Termékek és Szolgáltatások Osztályozási Rendszerében (továbbiakban: Teszor) rögzített száma alapján pontosan megjelölt tevékenységek, amelyeket a régi – 2021.12.31-ig hatályos - Sza tv. 53.§ (3) bekezdésének felsorolásában találunk meg. A következő két tevékenységi kör együtt értelmezendő, mindkét esetben a kereskedelmi tevékenységet végzőket jelöli meg a kedvezményezetttek körében. Ebben az esetben is a 2. ábrán található a nem kiegészítő tevékenységként vállalkozókra 87 százalékos, illetve a kiemelt kereskedelmi tevékenységet végzők esetében 93 százalékos költséghányadot, a kiegészítő tevékenységként vállalkozóknál pedig 83 százalékos, illetve 91 százalékos költséghányadokat határoz meg a törvény. Végül az utolsó tevékenységi kör, amit akár lehetne önálló vállalkozói körként is értelmezni, a mezőgazdasági őstermelők, akik esetében a nem kiegészítő és a kiegészítő tevékenységként iparkodó vállalkozók esetében is 90-90 százalékos költséghányadot határoz meg a jogszabály. Jelen dolgozatomban a mezőgazdasági őstermelőkre nem térek ki, bár ezen gazdálkodói kör esetében is jelentős átalakításokat eszközölt a kormányzat, ennek ellenére az elemezni kívánt vállalkozói mintámban nincs egy ilyen típusú vállalkozó sem, így rájuk nem tudnék semmilyen alátámasztható következtetést megfogalmazni. Ám az elemzésem egyik kibővítési lehetősége akár ez is lehetne, de ehhez további könyvelőirodák vagy adózók bevonására

lenne szükség. Miután a vállalkozónak pontosan sikerült meghatároznia, esetlegesen a könyvelőjének bevonásával, hogy melyik költséghányad alá tartozik, úgy a vállalkozói jövedelem megállapítása az előzőekben taglalt módszernél egyszerűbben történik. A nyilvántartásokból kiszámított pontos bevétel meghatározása után a gazdálkodóra vonatkozó költséghányad levonása után a jövedelem meghatározásra is került. Belátható, hogy jóval egyszerűbb ezen kalkulációs módszer. A meghatározott költségszintek miatt a vállalkozónak nincs szüksége tételesen nyilvántartania bevétel és kiadásokat, elég csupán egy bevételi nyilvántartást vezetnie, amelyből megállapítható a pontos bevétel. Ez az egyszerűsített átalányadóalap megállapítás nem mentesíti a vállalkozót a bizonylatok megőrzési kötelezettsége alól, különös tekintettel arra, ha áfa körben tevékenykedő vállalkozó valamely számlák után áfa levonási jogot érvényesít. Ebben az esetben annak ellenére, hogy az átalányadó alapjának megállapításához nincs szükség ezen bizonylatokra, viszont az áfa kötelezettség megállapításához igen, ezért ezen bizonylatok könyvelésre kerülnek, és elévülési időn belül bármikor kérheti az adóhatóság egy esetleges ellenőrzés során. Illetve amennyiben további adókötelezettségek megállapításához vagy eredet igazoláshoz szükségesek a beszerzési számlák úgy az átalányadózási módszer nem mentesíti a gazdálkodót ezen bizonylatok megőrzésének kötelezettsége alól ahogy ezt a fentiekben is tárgyaltuk. A törvény pontosan rögzíti, hogy *az átalányadózás évében felmerült összes költséget elszámoltnak kell tekinteni a számláktól függetlenül, beleértve a 11. számú melléklet szerinti értékcsökkenési leírást, és a fel nem használt elhatárolt veszteségekből az átalányadózás éveiben 20-20 százalékot elszámoltnak kell tekinteni.* (Szja tv. 1995) ¹⁸

A fenti módszer szerint megállapított jövedelemből, azaz az átalányadó alapja után pedig a nem kiegészítő tevékenységként vállalkozó 15 százalékos személyi jövedelemadót, 18,5 százalékos társadalombiztosítási járulékot és az átalányadóalap után 15,5 százalékos szociális hozzájárulási adót, a kiegészítő tevékenységként működő vállalkozó pedig az átalányadó alapból csupán 15 százalékos személyi jövedelemadót vall be a havi járulékbevallásban és fizet meg a tárgy hónapot követő 12. napig. Itt kell különbséget tenni a nem kiegészítő tevékenységet végző vállalkozóknál a főállású és a nem főállású gazdálkodók között, mivel a főállású vállalkozónál amennyiben nem éri el az átalányadóalapja a minimálbér vagy szakképzettséget igénylő tevékenységek esetében a garantáltbérminimum összegének 112,5 százalékát úgy az adót legalább ezen összeg után szükséges megfizetnie a vállalkozónak. A megfizetett adó és járulék után a megszerzett jövedelem adózott bevételnek tekintendő, egyéb jövedelmet terhelő adót nem szükséges megfizetni. Mentesül az adózó a vállalkozói adóalap után fizetendő 9 százalékos vállalkozói személyi jövedelem megfizetése alól, valamint a nyereségadóval csökkentett és a korrekciós tételekkel módosított osztalék-adóalap után fizetendő 15 százalékos személyi

---

¹⁸ Szja tv. 54.§ (1) bekezdés

jövedelemadó és a 15,5 százalékos szociális hozzájárulási adó alól. Az átalányadózást választhatja az évközben újonnan alakuló egyéni vállalkozó, valamint a kisadózó vállalkozások tételes adója (továbbiakban: Kata) szerint adózók amennyiben kilépnek évközben a Kata adózás hatálya alól, ekkor a kilépést követő hónaptól válik a gazdálkodó átalányadózóvá. Amennyiben tételes költségelszámolás alól, azaz a vállalkozói jövedelem szerinti adózásból szeretne az adózó áttérni az átalányadózásra, azt csak következő adó év kezdetével teheti meg. Ha fordított esetben tehát már átalányadózó vállalkozóként szeretnék átlépni vállalkozói jövedelem szerinti adózásra, azt szintén csak új adó év kezdetével lehetséges. A Katába kilépésnél pedig ugyanúgy, mint a belépésnél már a bejelentést követő hónaptól lehetséges. Fontos szabály, hogy amennyiben az adózó áttér az átalányadózás szabályairól egy másik adózás alá, úgy nem léphet vissza az átalányadózás szabályai alá a tárgyévet követő 4 évig. *A törvény továbbá rögzíti, hogy abban az esetben, ha az egyéni vállalkozó terhére a NAV számla- vagy nyugtaadási kötelezettsége elmulasztása miatt véglegesen mulasztási bírságot állapít meg, úgy a határozat véglegessé válásának napjával megszűnik az átalányadóra való jogosultság.* (Szja tv. 1995)¹⁹ Az átalányadózás jelen szabályai nem veszik figyelembe a nem kiegészítő tevékenységet folytató vállalkozóknak, hogy a vállalkozói jogviszonyuk mellett rendelkeznek -e további biztosítási jogviszonyokkal, az adó és járulékfizetése erre tekintet nélkül a fenti szabályok szerint fizetendő, így ilyen jogviszonnyal rendelkező vállalkozóknak nem feltétlenül volt ajánlott ez az adózási módszer.

2.3 Kisadózó vállalkozások tételes adója

Ezen adózási nemet a Kata/Kiva tv. vezette be 2013 január elsejével a kormányzat. Azért került létrehozásra, hogy jelentősen megkönnyítse a legkisebb adózók dolgát, mint adózási, mint adminisztratív téren. A jogszabály első verziója szerint az adózó mentesült a vállalkozói személyi jövedelemadó, az osztalékalap után fizetendő adó, az átalányadó és a társasági adó bevallása és megfizetése alól. Egy 2018 évi törvény módosítás hatására pedig 2019. január elsejétől a kata adó alanya mentesült a személyi jövedelemadó és a szociális hozzájárulási adó fizetése alól is. A törvény azt is meghatározta, hogy amennyiben a magánszemélynek kizárólag Katás bevétele volt, úgy személyi jövedelemadó bevallás beadására se volt kötelezve, kizárólag évi egyszer kellett a Katás bevételekről egy nyilatkozatot adni tárgyévet követően. A korábbi két adózási módszerrel ellentétben, ez az adózás nem kizárólag az egyéni vállalkozók, hanem egyéni cégek, kizárólag magánszemély taggal rendelkező betéti társaságok (továbbiakban bt.), kizárólag magánszemély tulajdonossal rendelkező közkereseti társaságok (továbbiakban: kkt.) és ügyvédi irodák részére is választható. Az alanyiság mindig a bejelentést követő hónaptól jön létre és a

---

¹⁹ Szja tv. 55. §

fenti két adózási módszerből át lehet ezen jogszabály szerinti elszámolásba lépni. *A jogalkotó kivételeket is tett, nem választhatják ezt az adózást azon társaságok, akik végelszámolási, felszámolási vagy kényszertörlési eljárás alatt van, illetve tevékenységi korlátozást is vezettek be, nem választható ingatlan bérbeadási tevékenység esetén.* (Kata/Kiva tv. 2012) ²⁰ A szabályozás érdekessége, hogy a megbízásos jogviszonyban személyesen közreműködő társasági tagok a bt.-ben és kkt.-ben szintén bejelentendők kisadózóként. Ennél a formánál is van bevételi határ, ami 12 millió forint, de ezen határ átlépése nem jelenti a kata hatálya alóli automatikus kiléptetést, mint például az átalányadónál, hanem büntető adóval sújtja a törvény a többletbevételeket. A törvény különbséget tesz főállásban és mellékállásban tevékenykedő kisadózó vállalkozó között, és ennek függvényében határozza meg az adó mértékét. A mellékállásban vállalkozóknak a tételes adó havonta 25 ezer forint terhet jelent, míg a főállású vállalkozónak havonta a dupláját, 50 ezer forintot kell fizetnie. A főállású vállalkozóknak lehetősége van 75 ezer forintos emelt összegű tételes adót fizetnie választása szerint, amelynek teljesítése esetén a vállalkozó magasabb összegű társadalombiztosítás ellátási összegre lesz jogosult. Ezen összeget tárgy hónapot követő 12.-ig kell a központi költségvetés megadott számlájára teljesíteni. Amennyiben a vállalkozó meghaladja a 12 millió forintos bevételi határt, úgy a határ feletti részre 40 százalékos „büntető” adó megfizetésére kötelezett. A megfizetett tételes közteherrel gyakorlatilag az egyéni vállalkozó által megszerzett bevétel adózott eredménynek tekintendő. Mivel a jövedelem megállapításhoz ezen adózási módszer esetében sincs szükség a költségszámlák tételes gyűjtögetésére, így az alapnyilvántartási kötelezettség teljesítéséhez elegendő a bevételek nyilvántartása. Látható, hogy a három felsorolt adózási lehetőség közül ez a legkedvezőbb az adózók részére. Ebből adódott, hogy a 2013-as létrehozása után számos visszaélés történt, rengeteg esetben a munkáltatói és munkavállalói adóteher elkerülése érdekében katás egyéni vállalkozóként „foglalkoztatták” dolgozóikat a vállalkozói szféra egyes tagjai. Ennek elkerülése és kivédésének érdekében a jogalkotó több lépésben bevezetett szigorításokat az adónemben a burkolt munkaviszonytól való elhatárolásra. A Kata/Kiva tv. 10. fejezete rögzíti, hogy az adóhatóság a *katás vállalkozó és harmadik személy közti szerződéses viszonyt leplezett munkaviszonynak minősíti, akkor a jogkövetkezményeket a munkaviszonyra irányadó szabályok szerint kell megállapítani. Egy eljárás keretében vélelmezi a NAV, hogy a két fél között munkaviszony jött létre és a vélelmet akkor lehet megdőltnek tekinteni, ha egynél több körülmény bizonyíthatóan megvalósul.* (Kata/Kiva tv. 2012) ²¹ A törvényben felsorolt körülmények például, hogy a kisadózó nem csak személyesen végezhetette a rábízott feladatait, vagy a tevékenység végzésének helye a kisadózó tulajdonában áll, a kisadózó bevételének kevesebb mint 50 százaléka származik a megbízó vállalkozótól és további

---

²⁰ Kata/ Kiva tv. 4. § (1)-(4) bekezdések

²¹ Kata/Kiva tv. 14. § (1)-(4) bekezdések

egyéb körülmények. Ezek a körülmények többnyire igazolhatóak voltak, ezért a törvény létrehozásától fogva szinte évente tovább szigorodott kisebb nagyobb mértékben. Később a további adó elkerülések kivédésének érdekében más szigorító intézkedések is hatályba léptek. Ennek megfelelően vezették be a jogszabályba, hogy egy magánszemély csupán egyetlen jogviszonyával összefüggésben jelenthető be kisadózóként. Emellett nem csak a 12 millió feletti bevételre szabják ki a 40 százalékos különadót, egyéb esetekben is. Ilyen eset, ha egy vállalkozás részére 3 millió forintot meghaladó összegben, ha belföldi vagy külföldi kapcsolt vállalkozás részére számláz a kisadózó. Az első két esetben a kifizető a kötelezettje a 40 százalékos „büntető” adónak, míg a külföldi kapcsolt vállalkozás esetén a terhet a kisadózónak kell teljesítenie.

Amennyiben az adózó úgy dönt, hogy a továbbiakban már nem Kata szabályai szerint szeretne adózni, úgy a kilépést követő hónaptól lehetősége van áttérni az átalányadózás vagy tételes költségelszámolás szabályai alá. Az adóalanyiság megszűnése esetén nem választható újra a kata adózás az adott év hátralévő részére és az azt követő 12 hónapra. A fentiek alapján annak ellenére, hogy több lépésben szigorításra került az adónem, még mindig a legkedvezőbb a vállalkozók számára, ha a jogszabályi lehetőségeken belül tudnak maradni és emiatt nagy népszerűségnek is örvendett ezen adózási metodika.

3. 2022 évben bekövetkezett jogszabály változások

A 2022-es évben számos olyan jogszabályi változást hozott a jogalkotó, amelyek nagy visszhangot váltottak ki az adózók körében. A dolgozatomban két nagy változásra koncentrálok, az év elején és a szeptemberben hatályossá válókat, amelyek jelentősen átformálták a meglévő adózási módszereket.

3.1 2022. januártól hatályos változások

Már régóta bevett szokás, hogy év elejével lépnek hatályba általában az adóváltozások, hogy teljes üzleti évre tudják alkalmazni a vállalkozók, és ne okozzon nehézséget az új jogszabályok implementálása a mindennapi gazdálkodásba. A január elsejével hatályossá váló adócsomag talán legjelentősebb változtatása az átalányadózási rendszert érint. Ezek közül is kiemelendő, hogy teljesen átformálta a költséghányadokat a jogalkotó. Ahogy a 3. számú ábrán is első ránézésre látszik, megszüntette a januári változás az adózási minőség

Átalányadó adóalap 2022.01.01-től		
Tevékenységi bontás	Nem kiegészítő tevékenység	Kiegészítő tevékenység
Törvényben nem nevesített tevékenységek	Bevétel - 40 %	
Törvényben nevesített tevékenységek	Bevétel - 80 %	
Kizárólag kiskereskedelmi tevékenység	Bevétel - 90 %	
Mezőgazdasági őstermelő	Bevétel - 90 %	

3. ábra Átalányadó adóalap 2022.01.01-től saját szerkesztés Forrás: Szja tv.

közötti különbség tételből fakadó adóalap megállapítási módszert. Ennél fogva már a nyugdíjas – kiegészítő tevékenység keretében - egyéni vállalkozókra is ugyanazon költség hányadok vonatkoznak, mint a nem kiegészítő tevékenység keretében vállalkozókra. A törvénymódosítás leegyszerűsítette a bonyolult százalékok rendszerét, és helyettük négy tevékenységi bontásban csupán négy százalékot lehet alkalmazni, amely független a vállalkozók minőségére, azokra a tevékenységekre egységesen ez a költséghányad vonatkozik. Ahogy az ábra mutatja a törvényben nem nevesített tevékenységekre, tehát alapesetben, a költséghányad 40 százalékban került meghatározásra. Az adó alapja pedig $100 - 40 = 60$ százalék.

A második tevékenység bontás a törvényben, a nevesített tevékenységek, amely megfeleltethető a korábbi szabályozásban is szereplő ugyanezen megnevezés alatt szereplő tevékenységekre. Ezekre a költséghányad nem változott, továbbra is 80 százalékban határozták meg, így 20 százalékos adóalappal kalkulálhatnak. A változás megszüntette a kiemelt kiskereskedelmi tevékenység fogalmát, és egy bontásban egyesítette a korábbi kettőt, illetve négy kulcsot. A jelenleg hatályos szabályozás szerint a kizárólag kereskedelmi tevékenységet folytatók részére 90 százalékban határozza meg a törvény a levonható költség százalékot, ami így 10 százalékos adóalapot eredményez. A változás kizárólag a mezőgazdasági őstermelők esetében nem okoz különbséget, számukra megmaradt a 90 százalékos költséghányad. A költséghányadok összevonása és ezáltal egyszerűsítésén felül a törvényalkotó némileg szigorította is a szabályozást olyan módon, hogy abban az esetben, ha a vállalkozó tevékenysége év közben úgy változik, hogy több tevékenység bontás alá eső tevékenységet végez, akkor az év első napjára visszamenőleg átkell térnie az alacsonyabb költséghányad alkalmazására. *Ha tehát például egy kiskereskedelmi tevékenységet végző vállalkozó év közben kozmetikai szolgáltatást kezd nyújtani, úgy tárgyév január elsejétől visszamenőlegesen átkell térnie a 40 százalékos költséghányad alkalmazására a kiskereskedelmi tevékenységekre vonatkozó 90*

százalékról. (Szja tv. 1995) ²² Nagy változás továbbá, hogy a törvény bevezet adómentes részt, az év elejétől összesítve, nem kell adóelőleget megállapítania amíg az adóalapja el nem éri az éves minimálbér 50 százalékos összegét. Ez az összeg 2022-ben 1 200 000 Ft-ot jelent, ami a különböző költséghányadok esetén különböző bevételeket jelent a 40 százalékos költséghányad esetén 2 millió, a 80 százalékos költséghányad esetén 6 millió, a 90 százalékos hányad alkalmazása során pedig 12 millió forint. Ha a gazdálkodó eléri ezt az összeget, úgy nem az éves bevétele után kell adót fizetnie, hanem csak meghaladó rész után. Továbbá a változtatás valorizálja az átalányadózásban engedélyezett bevételi határt is, és az eddigi fixen, összegszerűen meghatározott bevételi korlátok helyett a bevételi korlátot a mindenkori aktuális minimálbér szorzataként állapítja meg, mégpedig alapesetben az éves minimálbér tízszeresének megfelelő összegben, amely 2022-ben 200 ezer * 12 hó * 10, azaz 24 millió forint, a kizárólag kereskedelmi tevékenységet végző átalányadózó vállalkozók esetében pedig az éves minimálbér ötvenszeresének szorzataként, azaz 200 ezer * 12 * 50 azaz 120 millió forint. Tehát ezzel a jogalkotó az átalányadózás bevételi korlátját évről évre minimálbérrel egyenes arányban növeli. A továbbiakban az átalányadó-alap összevonásra kerülő jövedelemnek minősül, ezért érvényesíthetőek vele szemben a személyi jövedelemadóban meghatározott kedvezmények, például családi adókedvezmény vagy a 25 év alatti fiatalok kedvezménye. A többi adózási módszerben nem történt olyan jelentős változás, amely indokoltá tenné, hogy jelen fejezetben külön taglaljam.

3.2 A 2022 szeptemberi változások

Talán az évben a legnagyobb visszhangot kapó változtatás az ez volt. Minden média fórumon, szaklapban, híroldalon megjelentek a cikkek, és a vállalkozók is széleskörben informálódtak róla. Régóta célja volt a kormányzatnak, hogy megfékezze a kata adózással történő visszaéléseket. A kedvező lehetőség miatt sokan bújtatott foglalkoztatásra használták, amelyek jelentős bevételkiesést produkáltak az államháztartásnak. Ennek hatására alapjaiban átformálták a kisadózás szabályait, a régi kata törvényt megszüntették, szabályait egy teljesen új, különálló törvénybe foglalta a jogalkotó. Ezzel a döntéssel minden kata alanynak döntenie kell, hogy a tevékenységét milyen adózási forma alatt kívánja folytatni (SZABÓ 2022).²³ A fentiek alapján kiszedték ezen adózók szabályozását a Kata/Kiva tv. hatálya alól és létrehoztak egy külön törvényt, a 2022. évi XIII. törvény a kisadózó vállalkozók tételes adójáról (továbbiakban: új kata tv.) amelyben lefektették a kisadózókra vonatkozó új részletszabályokat. Szűkítették az adózói kört, akik választhatják a kata adózói módszert. Szeptember elsejétől már nem választhatják az egyéni cégek, a bt.-k, a kkt.-k és az ügyvédi irodák a módszert. Ez abból adódik, hogy a

---

²² Szja tv. 53. § (3) bekezdés

²³ SZABÓ G.: Merre Tovább? – A korábbi katások választásai. SZAKma, 2022 évf, 11, sz. p. 32

törvény egyértelműen meghatározza, hogy értelmezésében csak az Evec tv. szerinti egyéni vállalkozói definíció alapján egyéni vállalkozónak minősülőkre vonatkozik az új szabályozás, így az Szja tv. értelmezésében egyéni vállalkozó fogalmába tartozó egyéb személyek már nem kátázhatnak, mint például az közjegyzők, vagy ügyvédek. Az új Kata tv. az első paragrafusában meghatározza hogy *„A főfoglalkozású egyéni vállalkozó az [...] Evec tv. szerinti egyéni vállalkozói nyilvántartásban rögzített tevékenysége(i) alapján keletkező adó- és más közteherfizetési kötelezettségének választása és jogosultsága esetén e törvény szabályai szerint tehet eleget.”* (Új Kata tv. 2022) ²⁴, amelyből kiemelendő a főfoglalkozású szó, amit a későbbiekben pontosan megmagyaráz a törvény. A magyarázat pontokba szedve további adózókat tilt ki az adózási módszer alkalmazása alól, ilyen módon nem alkalmazhatja az, akinek heti 36 órát elérő munkaviszonya van, aki a Tbj. szerint kiegészítő tevékenységet folytatónak minősül – azaz nyugdíjas -, aki külföldön biztosítottak minősül, aki rokkantsági ellátásban részesül, aki társas vállalkozónak minősül, nappali tagozatos diák stb. Az adózói kör szűkítését a bevétel forrásának meghatározásával még tovább szigorítja a törvény, csak magánszemélytől származó bevétele lehet a Katás vállalkozónak. Az utóbbi szabály alól tesz egy kivételt a jogszabály, a TESZOR 49.32.11 szerinti taxis személyszállításból származó bevétel számlázása történhet vállalkozások részére. Az új törvény megszünteti a korábbi három adómértéket és kizárólag 50 ezer forintban fixálja az összes adózó részére. Minimális kedvezményként felfogható, hogy az eddigi 12 milliós bevételi keretösszeget éves 18 millió forintban határozza meg az új Kata tv. Természetesen az aktív hónapokra arányosan kell számítani a bevételi keretösszeget, tehát az aktív hónapok szorozva 1,5 millió forinttal adja az éves összeget ilyen esetben. Könnyítés továbbá, hogy ezt 2022. január elsejétől alkalmazhatják az adózók, így aki kilépésre kényszerül az adózási módszer alól augusztus 31.-ig és addig elérte az éves 12 millió forintos bevételihatárt, úgy nem kell 40 százalékos büntetőadóval számolnia a kilépés során, mivel a 8 aktív havi keretösszeg pont 12 milliónak felel meg. Az új szabályozásba nem került bele az egy kifizető részére 3 millió forint feletti számlázás 40 százalékos büntetőadója, mivel ezen szabályozás a számlázás tiltásával értelmezhetetlenné vált.

---

²⁴ Új kata tv. 1. § (1)

4. Az adózási lehetőségek változásának hatásai az egyéni vállalkozásokra

„Ha a trendek vizsgálatát tűzzük ki célul, akkor a jövőbeni események valószínűségét szeretnénk megadni. [...] Ezek alapján gondolkodhatunk vállalati előrejelzésekről (Corporate Foresight), illetve közösségi fogyasztási előrejelzésekről (Public Foresight), melyek kifejezetten alkalmasak átfogó témák vizsgálatára, vagyis akár kormányzati döntések megalapozására is” (TÖRŐCSIK, SZŰCS

4. ábra Egyéni vállalkozások számának alakulása a vizsgált időszakban saját szerkesztés. Forrás: KSH

2021)²⁵. A 4. számú ábra mutatja, az elmúlt egy év során az egyéni vállalkozók számának változását. A változások hatását először az összes regisztrált gazdasági szervezet számának alakulása alapján vizsgálom. A korábbiakkal egyezően KSH által 2022. október 31,-éig nyilvánosságra hozott adataival dolgozok, ezért az elmúlt egy évben történt differenciát nézem. A diagram függőleges tengelyén a vállalkozók száma látható darabban, tízezer darabos osztásokkal, a vízszintes tengely pedig az idősíkjá, amely ábrázolja a vizsgált időszak hónapjait. Ahogy az ábrán látható 2021 szeptemberétől 2022 év júniusáig kis töréssel, de folyamatosan emelkedett a vállalkozók száma. 2022. július hónapban viszont először kisebb mértékben, nagyjából négyezer vállalkozó szüntette meg tevékenységét, ezt követően a 2022 augusztusi hónapban egy jelentős csökkenés látható, mintegy harmincezer vállalkozó döntött tevékenységének befejezése mellett. Mivel jelen idősor kettőnél több elemet tartalmaz, ezért jellemezhető a halmaz láncviszonyszámok alkalmazásával, amely az idősor adatainak közvetlenül az előző eleméhez való viszonyítását jelenti (GERŐCS, VANCSÓ 2010)²⁶, azaz esetemben szemléltetni fogja, hogy

²⁵ Töröcsik M., Szűcs K.- Fogyasztói magatartás. Akadémiai Kiadó. 2021 3. fejezet (Letöltve: 2022. 11. 19. https://mersz.hu/hivatkozas/m814fm_20_p3/#m814fm_20_p3)

²⁶ GERŐCS – VANCSÓ – Matematika. Budapest: Akadémia kiadó, 2010 27.4 fejezet

hogyan változott az előző havi adathoz képest a vállalkozók száma. Ehhez a KSH által adatokat táblába rendeztem, ahogy a lenti 5. ábrán látszik. Ezen táblázatban az első oszlop

Év hónapjai	Egyéni vállalkozó száma	Változás havonta (%)	Változás havonta (db)
2021. szept..	584 402	-	-
2021. okt..	588 123	100,64%	3 721
2021. nov..	589 403	100,22%	1 280
2021. dec..	586 368	99,49%	- 3 035
2022. jan..	590 367	100,68%	3 999
2022. febr..	594 976	100,78%	4 609
2022. márc..	595 653	100,11%	677
2022. ápr..	599 476	100,64%	3 823
2022. máj..	603 058	100,60%	3 582
2022. jún..	604 724	100,28%	1 666
2022. júl..	600 961	99,38%	- 3 763
2022. aug..	570 633	94,95%	- 30 328
2022. szept..	567 964	99,53%	- 2 669

5. ábra Egyéni vállalkozók számának változása láncviszonyszámmal százalékosan és darabban saját szerkesztés. Forrás KSH

jelöli a vizsgált egy éves időintervallum hónapjait, a második oszlop a KSH adataiból nyert havonként nyilvántartásban szereplő egyéni vállalkozói számot darabban meghatározva. A harmadik oszlop láncviszonyszámok alkalmazásával mutatja a havonkénti változást a vállalkozói számban. Természetesen a 2021 szeptemberi adatra vonatkozóan ez a mutató nem alkalmazható, mivel az a sorozat első tagja. Az utolsó negyedik oszlop pedig a havonkénti változást mutatja darabban. Itt szintén igaz az ami viszonszámokra is, nem értelmezhető a különbség az első adatra, mivel nincs mihez viszonyítani. A táblázatban megfigyelhető, hogy a vállalkozók száma nagyjából 0,1 és 0,6 százalékos között növekedett havonta. A legnagyobb növekedés az időszakban 2022 februárjában volt, amikor 0,78 százalékos növekedés volt a januári adathoz képest, amely 4 609 darab újonnan alapított vállalkozást jelentett. A növekedések nagy szórása inkább a darabban prezentálható jobban, 4 609 és 677 darab között növekedett havonta. A trend megfigyelése esetén mindenképpen jól látszik, hogy folyamatosan bővülő pályán volt a vállalkozások száma a 2021 szeptembertől és 2022 júniusig tartó időszakban. Az időszakban egyetlen kivétel volt, 2021. decemberben számos vállalkozás szűnt meg. Az azt megelőző 2021 novemberi adathoz képest 0,51 százalékos csökkenés következett be, amely 3 035 darab vállalkozásnak felel meg, azonban ez a változás nem fordította meg a növekedő trendet, ez előtt a hónap előtt és ezt követően is folyamatos emelkedés látható. Ahogy a fenti diagramm is mutatta, a fordulópont 2022.júliusában következett be, ahol először egy közel 0,7 % csökkenés, majd augusztusban pedig több mint 5,05 százalékkal csökkent a vállalkozások száma, majd szeptemberben bár nem ekkora ütemben, de tovább csökkent

az egyéni vállalkozók száma. Ha megnézzük a 6. ábrát, amennyiben

Változások bázisviszonyzámmal	
Változás 2022. júniusi bázison	-6,08%
Változás 2021. szeptemberi bázison	-2,81%

6. ábra Bázisviszonyszámok saját szerkesztés Forrás: KSH

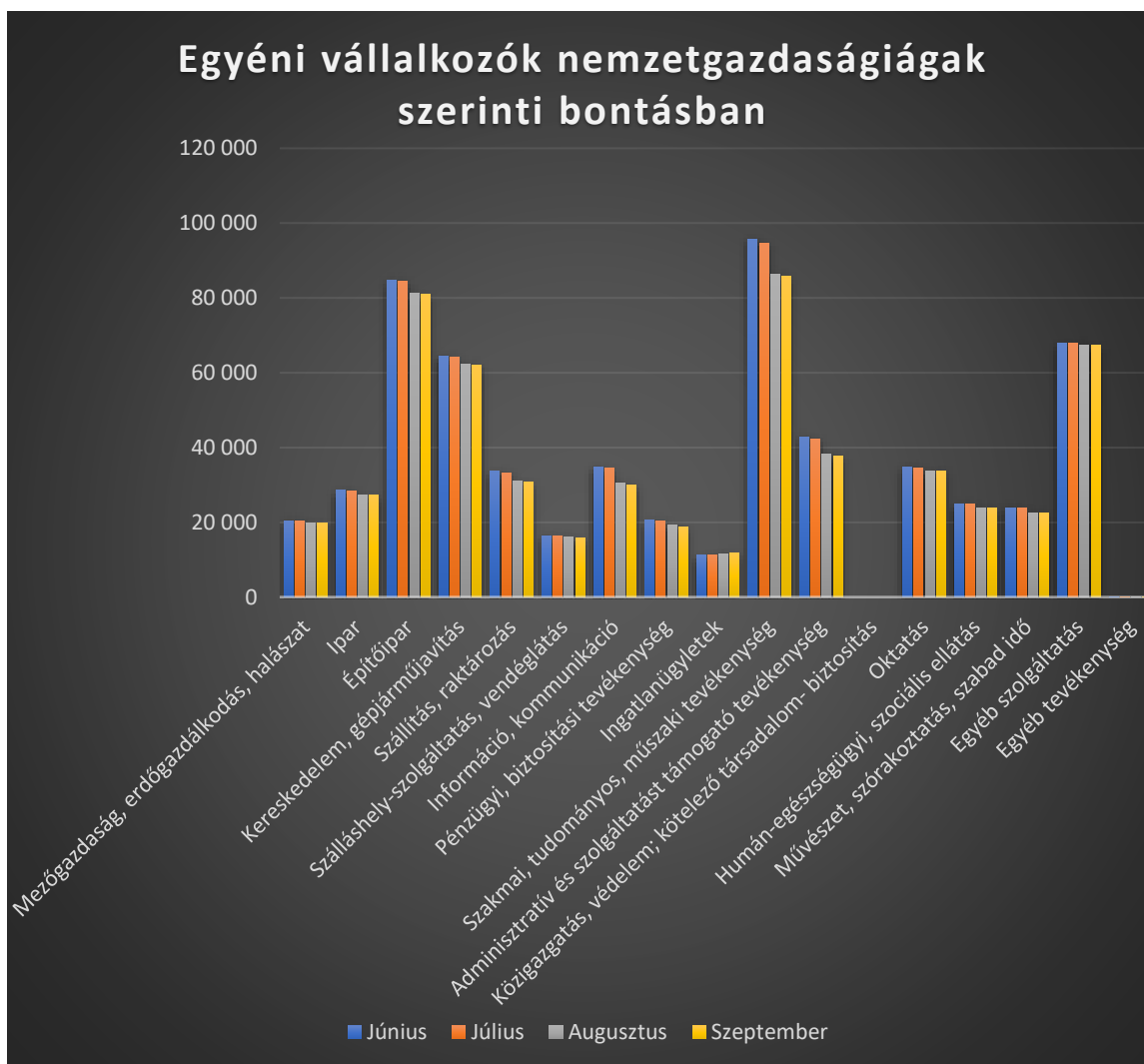
bázisviszonyszámokkal vizsgálom az adatokat, azaz nem a megelőző hónaphoz, hanem egy meghatározott korábbi időszaki fix adathoz, akkor 2022.júniusi bázison drámaibb változás látható, mert a szeptemberi közel 568 ezres vállalkozói szám 93,92 százaléka a júniusi adatnak, azaz 6,08 százalékos csökkenés látható. Még úgy is jelentős visszaesés történt, hogyha az egy évvel korábbi 2021. szeptemberi adatot használom bázisnak, úgy 2,81 százalékos csökkenés látható, ami jócskán megtöri a korábbi folyamatosan növekedő tendenciát. Ezt a tendenciát már több szakmai újság és weboldal is megírta, köztük az Opten.hu weboldal – innovatív cégnyilvántartási és döntéstámogatási szolgáltatásokat nyújtó vállalkozás - is, amely 50 ezres megszűnést nevez meg egy 2022. október 18.-i közleményében (OPTEN.HU 2022)²⁷. Az általam számított és közleményben szereplő számok közötti különbséget az adja, hogy a cikk nem csak az egyéni vállalkozásokat, hanem a társas vállalkozásokat is írja.

A KSH nyilvántartja a fenti adatok kiegészítéseképpen, hogy az egyéni vállalkozók mely nemzetgazdasági ágakban végzik tevékenységüket, és ezen ágazatokban milyen számban képviselik magukat. Ezt a kimutatást is minden hónapban közzéteszi a Statisztikai Hivatal, így ezen megközelítésből is vizsgálhatóak az egyes vállalkozások, illetve látható, hogy mely terület képviselői döntöttek a vállalkozásuk megszüntetése mellett és okozták a közel 37 ezerrel csökkenő vállalkozói számot. Ennek a diagramnak az elkészítéséhez a KSH adataiból csak az utóbbi négy hónap információit használom, mert ott látható a számomra releváns legnagyobb számú csökkenés. Ennek szemléltetése a legjobban egy oszlopdiagrammon oldható meg. A következő ábra egy csoportosított oszlopdiagramm, amellyel bemutatni szeretném, hogy mely ágazatokban történt változás. A diagram függőleges tengelye mutatja az egyes nemzet-gazdasági ágakban tevékenykedő vállalkozások számát 20 ezres skálázással, míg a vízszintes tengelyen az egyes nemzetgazdasági ágak láthatóak. A képen látható második nemzetgazdasági ág – az ipar - összevontan tartalmaz négy gazdasági ágat. Ebben összevonásra kerül az alábbi négy nemzetgazdasági ágazat, amely a KSH gyakorlatában is gyakori eljárás, ezek pedig a:

- bányászat, kőfejtés
- feldolgozóipar
- villamosenergia-, gáz-, gőzellátás, légkondicionálás

²⁷ Opten.hu : 50 ezer vállalkozás fejezhette be működését a KATA módosítás hatására letöltve: 2022.11.13
<https://www.opten.hu/kozlemenyek/50-ezer-vallalkozas-fejezhette-be-mukodeset-a-kata-modositas-hatasara>

- vízellátás; szennyvíz gyűjtése, kezelése, hulladékgazdálkodás, szennyződésmosás

7. ábra Egyéni vállalkozók számának változása nemzetgazdasági áganként saját szerkesztés

Forrás: KSH

tevékenységek. A 7. számú ábrán látható diagram oszlopainak színei a vizsgált időszak hónapjait jelölik, kézzel a 2022. június, narancssárgával a 2022. július, szürkével a 2022. augusztus és citromsárgával a 2022. szeptember havi adatok. A diagram vizsgálata során az látszik, hogy szinte az összes nemzetgazdasági ágban történt csökkenés, de az adatok között van néhány kiugró ágazat, amelyekben az átlagnál jóval nagyobb csökkenés tapasztalható. A szakmai, tudományos, műszaki tevékenységeknél látható egy jelentősebb csökkenés, az építőiparban, az adminisztratív és szolgáltatás támogató tevékenységek terén és az információ és kommunikációs tevékenységeknél látható nagyobb változás első ránézésre. A diagramban bent hagytam a közigazgatás, védelem; kötelező-társadalombiztosítás ágazatot, de ebben a nemzetgazdasági ágazatban sem a vizsgált időszakban, sem előtte egy egyéni vállalkozó sem képviselte magát. Illetve szerepel az egyéb tevékenységi ágazat is, amely a háztartás munkaadói tevékenységet, valamint a

területen kívüli szervezeteket tartalmazza, amiben az elmúlt években összesen tizennyolc – húsz szervezet tevékenykedett, és a vizsgált időszakban épp még növekedett is a száma ezen tevékenységet végző egyéni vállalkozásoknak. Az adatok felhasználásával készítettem egy táblázatot, amelyen a vizsgált időszaki csökkenések a legnagyobbtól a legkisebbig sorba rendezésre kerültek.

A 8. számú ábra első oszlopa az egyes nemzetgazdasági ágakat sorolja fel, a második

Nemzetgazdasági ágak	Változás (db)	Megoszlás (%)
Szakmai, tudományos, műszaki tevékenység	-9998	-27,20%
Adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység	-5002	-13,61%
Információ, kommunikáció	-4885	-13,29%
Építőipar	-3701	-10,07%
Szállítás, raktározás	-2872	-7,81%
Kereskedelem, gépjárműjavítás	-2405	-6,54%
Pénzügyi, biztosítási tevékenység	-1707	-4,64%
Művészet, szórakoztatás, szabad idő	-1474	-4,01%
Ipar	-1397	-3,80%
Humán-egészségügyi, szociális ellátás	-1142	-3,11%
Oktatás	-1020	-2,77%
Szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás	-649	-1,77%
Egyéb szolgáltatás	-577	-1,57%
Mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, halászat	-497	-1,35%
Közigazgatás, védelem; kötelező társadalombiztosítás	0	0,00%
Egyéb tevékenység	2	0,01%
Ingtatlanügyletek	564	1,53%
Összesen	-36760	-100,00%
Átlagos csökkenés	-2162	5,88%

8. ábra Vállalkozások számának csökkenése nemzetgazdasági áganként és megoszlásuk saját szerkesztés Forrás: KSH

oszlop a változás darabban, a vizsgált 2022 június és szeptember hónapok közötti időszakban nyilvántartott egyéni vállalkozások csökkenésének különbözetét mutatja, a harmadik megoszlás százalékban oszlop pedig a vizsgált időszaki összes nyilvántartott egyéni vállalkozás június és szeptember havi csökkenésének számához viszonyítja az egyes nemzetgazdasági ágakban történt csökkenések számát. Az alábbi táblázat megerősíti azt, ami a 7. számú ábrán szemrevételezéssel látszódott, hogy a legnagyobb csökkenés a szakmai, tudományos, műszaki tevékenységet végző egyéni vállalkozók számában látható. Az ő körükben a vizsgált négy hónap alatt majdnem 10 ezer vállalkozó fejezte be a tevékenységét. Egész pontosan 9 998 darab vállalkozás szűnt meg, ami az összes megszűnő vállalkozás 27,20 százaléka. A második legnagyobb arányban megszűnő tevékenységi körrel rendelkező egyéni vállalkozói réteg az adminisztratív és szolgáltatást támogató nemzetgazdasági ágból való. Ezen szegmensben 5 002 darab vállalkozás fejezte

be a tevékenységét, amely az összes megszűnés 13,61 százalékát adja. A képzeletbeli dobogó harmadik fokára pedig az információ és kommunikáció tevékenységi körben dolgozó vállalkozók állhatnak fel, nem sokkal elmaradva a második szereplőtől, 4 885 darab megszűnt vállalkozóval, ami az összes megszűnt egyéni vállalkozás 13,29 százalékát teszi ki. Ahogy haladunk a felsorolásban az alja felé látható, hogy rengeteg vállalkozás szűnt meg mindegyik tevékenységben. Egyedül a korábban említett egyéb tevékenység gazdasági ágazat és az ingatlanügyletek gazdasági ágazatban szereplő egyéni vállalkozói mutattak némi növekedést az időszakban. Érdekes továbbá, hogy az átlagos csökkenés szám 2 162 darab nemzetgazdasági áganként, ami az összes csökkenés majdnem 6, pontosan 5,88 százalékának megfelelő darabszám. Átlagon felül 6 gazdasági ágazatban csökkent a vállalkozói szám a vizsgált időszakban, ezek:

- Szakmai, tudományos, műszaki tevékenység
- Adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység
- Információ, kommunikáció
- Építőipar
- Szállítás, raktározás
- Kereskedelem, gépjárműjavítás.

Az országos adatok feldolgozása után megvizsgálom, hogyan alakulnak ezen adatok a rendelkezésre álló hatvan egyéni vállalkozás tekintetében. Az adatok megvizsgálása során megállapítást nyert, hogy a január elsejével hatályossá váló szabályok nem befolyásolták a vállalkozók adózási módszerét, sem az aktív vállalkozók számát, így a vizsgálatot a január elsejei és szeptember elseje közötti periódusban szemlélem. Elmondható az összes elemzésre kerülő egyéni vállalkozásról, hogy mindegyik aktív, nyilvántartott gazdálkodó

Adózási módszer 2022.01.01-én	Vállalkozók száma	Megoszlás
Átalányadózó	1	1,7%
KATA	53	88,3%
Vállalkozói jövedelem szerint adózó	6	10,0%
Összesen	60	100%

9. ábra Vizsgált vállalkozások adózási módszerei 2022.január 1.-én saját szerkesztés

volt 2022 január elsején. A 9. ábra mutatja, hogy milyen választott adózási módszere volt a vállalkozásoknak. A táblázat első oszlopa sorolja fel az adózási módszereket, a második oszlop azon vállalkozók számát akik az adott adózási lehetőséget választották a 2022-es évre és a harmadik oszlop pedig mutatja hogy a vállalkozók száma hogyan viszonyul az összes vizsgált vállalkozáshoz képest. Látható, hogy az egyéni vállalkozók közül 53 vállalkozás a Kata szabályai szerint adózott 2022 január elsejétől, ami a vállalkozások picivel több mint 88 százalékát, egész pontosan 88,3 százalékát jelentik. Messze ezt választották az adózók legtöbben. Ez nem is meglepő, hiszen összehasonlítva a többi lehetőséggel, ha az adózó megfelel a Kata adózás feltétel rendszerének sokkal kedvezőbb

feltételek mellett alkalmazható, jelentősen magasabb nyereség érhető el vele. A második legtöbbet választott adózás a klasszikus vállalkozói jövedelem szerinti adózási módszer. Ezen a metódus szerint a vizsgált vállalkozások közül hat gazdálkodó alkalmazta tárgy év január elsején, ami az összes vállalkozás kerekén 10 százalékát jelenti. Vélhetően ezek a vállalkozók nem felelnek meg a többi adózási módszer követelményeinek, vagy számukra az előzetes kalkulációk alapján ezen módszer mellett tudják a legnagyobb hasznot elérni. A legkevesebbet választott adózási technika pedig az átalányadózás volt. A hatvan vállalkozás közül összesen csupán egy egyéni vállalkozó adózott a tételes átalányadózás szabályai szerint. Ez az összes vállalkozáshoz képest mindössze 1,7 százalékot jelent. Érdekes, hogy ez az eljárás ennyire népszerűtlen, annak ellenére, hogy egyrészt leegyszerűsítették a szabályait január elsejétől, másrészt ez az eljárás gyakorlatilag az egyéni vállalkozók keretszabályainak megállapítása óta létező lehetőség.

Ahhoz hogy az adatok összehasonlíthatóak legyen az országos adatok tendenciájával, megvizsgáltam azt is, hogy a megfigyelt hatvan vállalkozás mely nemzetgazdasági ágazatokban tevékenykedett. A 10. számú ábrán látható az adatok előbb taglalt

Nemzetgazdasági ágak	Átalányadózó	Kata	Vállalkozói jövedelem szerinti adózó	Összesen
Adminisztratív és szolgáltatást Támogató		7		7
Egyéb Szolgáltatás		6		6
Építőipar		1	2	3
Humán-egészségügyi, szociális ellátás		1		1
Információ, Kommunikáció		4		4
Ipar		2		2
Kereskedelem, Gépjárműjavítás		2	1	3
Mezőgazdaság, Erdőgazdálkodás, halászat		1		1
Művészet, Szórakoztatás, Szabadidő	1	3		4
Oktatás		6		6
Pénzügyi, Biztosítási tevékenység		6	1	7
Szakmai, tudományos, műszaki tevékenység		11		11
Szálláshely-szolgáltatás, Vendéglátás		1	1	2
Szállítás, Raktározás		2	1	3
Összesen	1	53	6	60

10. ábra Vizsgált vállalkozások bontása nemzetgazdasági áganként, saját szerkesztés

felsorolása. A táblázat első oszlopa mutatja a nemzetgazdasági ágakat, amelyek az összehasonlíthatóság érdekében ugyanolyan taglalásban van, mint az országos adatok vizsgálata során, azaz az ipar összevontan szerepel, a második oszlop mutatja hogy a vizsgált vállalkozások közül melyik gazdálkodók átalányadózó és azok mely nemzetgazdasági ágba tartoznak, a harmadik oszlop azt mutatja hogy a katás vállalkozások mely nemzetgazdasági ágból származnak, a harmadik oszlop azt prezentálja hogy a vállalkozói jövedelem szerinti adózók melyik ágazatban tevékenykednek, a negyedik oszlop pedig összesíti az előbbi oszlopok adatait soronként és megmutatja hogy az adott

ágazatból összesen hány vállalkozás tevékenysége származik a vizsgált adózók közül. A vizsgálat alá vont vállalkozások nagy spektrumban lefedik a gazdasági ágakat, a hatvan vállalkozás összesen tizennégy területről érkezett. Vannak olyan tevékenységek amelyek nagy mennyiségben előfordulnak, de van olyan terület is ahonnan egy-egy vállalkozó érkezik. Látható hogy a vizsgált gazdálkodók legnagyobb része, több mint egyhatoda a szakmai, tudományos, műszaki tevékenységek képviselői, összesen tizenegy vállalkozás. A második helyen holtversenyben a pénzügyi, biztosítási tevékenység és az adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenységet végző egyéni vállalkozók vannak, ezen területeken hét-hét vállalkozás tevékenykedik. A harmadik helyen szintén döntetlen helyzet alakult ki, mert az oktatási és az egyéb szolgáltatási tevékenységet hat-hat vállalkozás végzi. Szintén észre vehető hogy a felsorolt 14 nemzetgazdasági ág mindegyikében van olyan vállalkozó aki a kata szerint adózik, míg a vállalkozói jövedelem szerinti adózást végzők összesen öt különböző ágazatban tevékenykednek, az egyetlen átalányadózó vállalkozó pedig nyilván csupán egy ágazatban is szerepelhet. A ábra megfigyelése során további érdekesség, hogy nincs olyan ágazat, amelyben mindhárom adózási módszer szerepel. Az ipítőipar területén pedig magasabb a vállalkozói jövedelem szerinti adózók száma mint a katas vállalkozásoké. Vélhetően az anyagbeszerzés adhatja a különbséget, mert ha a vállalkozó a saját vállalkozásában szerzi be az építőipari tevékenység során a különböző kivitelezési anyagokat, úgy elképzelhető hogy az alacsonyabb árrés mellett kedvezőbb adózás alakulhat ki mintha katasaként adózna, vagy lehetséges magyarázat lehet hogy a magasabb társadalombiztosítási alap miatt, hagyományos bér, járulék megállapítással kalkulál a vállalkozó, illetve elképzelhető még a katasásban szűkkörű pályázati lehetőségek miatti „három utas” adózás. Érdekes továbbá hogy az egyik vállalkozói jövedelem szerinti adózást választó gazdálkodó a pénzügyi, biztosítási tevékenység nemzetgazdasági ágazatból származik. Lehetne vizsgálni hogy milyen költségekkel tud számolni ezen vállalkozó, hiszen a pénzügyi szolgáltató terület nem kifejezetten anyag igényes tevékenység. Még szemléletesebb az vállalkozói tevékenységek eloszlása egy oszlopdiagrammon. A következő képen a megfigyelt hatvan vállalkozás nemzetgazdasági ágak közötti eloszlását mutatja megoszlási viszonzszámok alkalmazásával. Itt az egyes tevékenységekben foglalkozó vállalkozások hasolítom az összes vizsgált vállalkozás számához. A 11. számú ábrán látható gráf függőleges síkja mutatja az egyes tevékenységek megoszlásának arányát két százalékos léptékekkel, a

vízszintes sík pedig felsorolja azon tevékenységeket amelyekben szerepel adat a vizsgált

11. ábra Vállalkozók száma nemzetgazdasági áganként megoszlási viszonyzámmal, saját szerkesztés

vállalkozások között. Az adatokat pedig növekvő sorrendbe rendeztem, hogy jobban prezentálja a különbségeket. Az országos adatokkal megegyezően a közigazgatás, védelem-, kötelező társadalombiztosítási ágazatban egy vállalkozás sem dolgozik, így magától érthetődő, hogy a vizsgált gazdálkodók között sem szerepel. Látható, hogy a hatvan vállalkozás közül, mint ahogy a számok is mutatták a szakmai, tudományos, műszaki tevékenységgel foglalkozó egyéni vállalkozó van, ebben a tevékenységben az összes vállalkozás 18,33 százaléka van. A második helyen lévő két tevékenység a pénzügyi, biztosítási tevékenység és az adminisztratív szolgáltatást végzők 11,67-11,67 százalékkal képviselik magukat, a harmadik helyen lévő egyéb szolgáltatás és oktatás pedig tíz-tíz százalékkal viszonyulnak az összes vállalkozáshoz képest. Az első három helyen szereplő összesen öt tevékenység az összes a megfigyelt hatvan vállalkozás több mint felét adja, összesen 61,67 százalékát, amely így eltolódást mutat ezen szolgáltatói kör felé. A vizsgált vállalkozások között a közigazgatási tevékenységen kívül nem foglalkozik egy vállalkozás sem a mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, halászat és az ingatlan ügyletek nemzetgazdasági ágban, vélhetően ezen tevékenységek képviselőinek alacsony száma miatt.

A következőkben azt néztem meg, hogy a szeptember elsején hatályossá váló jogszabályi változások hogyan befolyásolták a megfigyelt hatvan vállalkozás összetételét adózási módszer és aktív vállalkozások tekintetében. Mivel az új Kata tv. kihirdetésének ideje 2022

július 12.-én történt, ezért hogy kiszűrjem azt, hogy mely vállalkozások szűntek meg kifejezetten a változások miatt, csak az július tizenkettő és szeptember harmincadika között megszűnő vállalkozásokat vettem figyelembe. Az információk összegyűjtése során azt tapasztaltam, hogy összesen három vállalkozás szűnt meg ebben a ciklusban, valamint a 2022-es évben ezen időszak előtt, és még vizsgálati periódusba tartozó októberi hónapban nem történt további egyéni vállalkozói tevékenység megszüntetésre vonatkozó döntés.

Megszüntetett vállalkozások száma	Száma	Aránya
	3 db	5,0%

12. ábra Megszüntetett vállalkozások száma és aránya saját szerkesztés

Ahogy a 12. ábra is mutatja, a megszüntetésre kerülő vállalkozások száma amely összesen három darab volt, az a vizsgált vállalkozások összesen 5 százalékának felel meg. Ha jobban megfigyeljük, az 5 százalékos csökkenés egybecseng az országos tendencián tapasztalható július és augusztus közötti lánctesztszámokkal meghatározott 5,05 százalékos összes nyilvántartott egyéni vállalkozói szám apadásával. Ebből megállapítható, hogy az országos adatok jól reprezentálják az egész vállalkozói körben bekövetkező változásokat. A pontosabb eredmények miatt további vizsgálatokat tettem, hogy a megszüntetett vállalkozások melyik nemzetgazdasági ágból származtak, illetve melyik választott adózási módszert alkalmazták. Tovább részletezem az következő ábrán a megszüntetés mellett

Vállalkozók	Megszüntetés dátuma	Nemzetgazdasági ágazat	Adózási módszer
2. sz. vállalkozó	2022.08.31	Adminisztratív és szolgáltatást Támogató	Régi KATA
50. sz. vállalkozó	2022.07.31	Pénzügyi, Biztosítási tevékenység	Vállalkozói jövedelem szerint adózó
53. sz. vállalkozó	2022.08.31	Építőipar	Régi KATA

13. ábra Megszüntetett vállalkozások paramétereit saját szerkesztés

döntött vállalkozók adatait. A 13. ábrán részletezem, hogy a fentiek alapján a tevékenységüket megszüntető vállalkozások paramétereit. A táblázat első oszlopában a vállalkozások neve helyett azok sorszáma található az anonimitás megőrzésének érdekében, a második oszlopban a megszüntetés dátuma látható, a harmadik oszlopban az, hogy milyen nemzetgazdasági ágazatban végezték tevékenységüket a megszűnés előtt, a negyedik oszlop pedig a választott adózási módszereket jelöli. A három vállalkozásból kettőnél nagyon hasonló adatok szerepelnek. Egyrészt mindkettőnél megegyező a megszüntetés dátuma, ami az új KATA törvény hatálybalépése előtti utolsó nap, azaz 2022. augusztus 31.-e, illetve ennek megfelelően a közös pont még, hogy mindkét vállalkozás a régi Kata szerint adózott a megszűnés pillanatáig. Látható továbbá, hogy annak ellenére hogy az előző két paraméternél ugyanolyan adatok voltak, a két különböző nemzetgazdasági ágban szerepeltek, az egyik az adminisztratív és szolgáltatást támogató a másik az építőipari tevékenységet folytatott. A harmadik megszüntetett vállalkozás teljes mértékben eltérést mutat az előző két vállalkozáshoz képest, a megszüntetés dátuma egy hónappal korábbra esik, július 31.-re, pénzügyi, biztosítási tevékenységet végzett és a vállalkozói jövedelem szerinti adózás alapján állapította meg

az adózás utáni eredményét. Ezen adatok arra engednek következtetni, hogy az első két vizsgált vállalkozás nagy valószínűséggel a Kata törvény átformálása, illetve konkrétan megszüntetése miatt döntött a tevékenységének befejezése mellett. Észrevehető továbbá, hogy mindkét megszűnő vállalkozás olyan nemzetgazdasági ágban tevékenykedett, amelyekben az országos adatok viszonylatában is jelentősebb csökkenés látható a 2022 június és 2022 szeptemberi időintervallumban. A harmadik vállalkozás megszüntetése pedig nem függ szorosan össze a törvényi módosításokkal, tekintve hogy a választott adózási módszerében nem történt változás a vizsgált időszakban. A következőekben tanulmányom során azt nézem meg, hogy van -e olyan vállalkozás a rendelkezésre álló adatok között akiknek nem változott az adózási módszere ebben a vizsgált időszak végére. Az adatok megfelelő szűrését követően, alábbi a következő ábrán látható eredményeket

Vállalkozók	Adózási módszer 2022.01.01-én	Adózási módszer 2022.10.31	Nemzetgazdasági ág
51. sz. vállalkozó	Vállalkozói jövedelem szerint adózó	Vállalkozói jövedelem szerint adózó	Építőipar
55. sz. vállalkozó	Átalányadózó	Átalányadózó	Művészet, Szórakoztatás, Szabadidő
56. sz. vállalkozó	Vállalkozói jövedelem szerint adózó	Vállalkozói jövedelem szerint adózó	Építőipar
57. sz. vállalkozó	Vállalkozói jövedelem szerint adózó	Vállalkozói jövedelem szerint adózó	Kereskedelem, Gépjárműjavítás
58. sz. vállalkozó	Vállalkozói jövedelem szerint adózó	Vállalkozói jövedelem szerint adózó	Szálláshely-szolgáltatás, Vendéglátás
60. sz. vállalkozó	Vállalkozói jövedelem szerint adózó	Vállalkozói jövedelem szerint adózó	Szállítás, Raktározás

14. ábra Adózási módszert nem változtató vállalkozások saját szerkesztés

kaptam. A 14. ábrán látható táblázat első oszlopa mutatja a vállalkozók sorszámát, a második oszlop azt, hogy 2022 január elsején milyen adózási módszer szerint adóztak a vállalkozók, a harmadik oszlop prezentálja hogy a vizsgált időszak végén milyen adózási technikát alkalmaztak a vállalkozások és a negyedik oszlop pedig azt, hogy az egyes vállalkozások melyik nemzetgazdasági ágazatba tartoznak. A vizsgált időszakban a hatvan vállalkozás közül hat olyan vállalkozás volt csupán, akik a változásokra nem reagáltak. Ahogy a táblán is látszik, a hat vállalkozó közül akik nem váltottak adózási módszert az időszak elején és végén is vállalkozói jövedelem szerinti adózás szerint állapították meg jövedelmüket. Az öt vállalkozó négy nemzetgazdasági ágból származik, ketten az építőiparból egy a kereskedelem, gépjárműjavítási, egy a szálláshely-szolgáltatás, vendéglátó és egy a szállítási, raktározási nemzetgazdasági ágazatban végzik tevékenységüket. A hatodik vállalkozás pedig átalányadózás szerint adózott a ciklus elején és végén is, és a művészet, szórakoztatás, szabadidős ágazatban dolgozik. Ebből azt következtetés lehet levonni, hogy mivel a vállalkozói jövedelem szerinti adózásban nem történt jelentős változás, így ezt a vállalkozói kört nem befolyásolták a változások. Az átalányadózó vállalkozásokban történt jogszabályi módosulások pedig kedvezőek voltak a vállalkozók számára, így azok a vállalkozók akik a 2022 januári változások előtt már átalányadózást választottak, maradtak ezen adózási módszer alatt.

A fenti adatok elemzése után már csak a változásokat foganatosító egyéni vállalkozói kör vizsgálata maradt. Ahogy az 1. számú melléklet mutatja, a vállalkozók többsége érintett ebben. A vizsgált hatvan vállalkozás közül ötvenegy vállalkozó módosította adózási

15. ábra Adózási technikát módosító vállalkozások száma adózási módszerenként saját szerkesztés

módszerét, ahogy a 15. számú ábrán is látható. A változások dátuma az összes vállalkozás tekintetében a 2022 augusztus 1 és 2022 szeptember elseje közé esik. A ötvenegy vállalkozás közül az összes január elsején a régi kata módszer szerint adózott. Ebből egyértelműen megállapítható, hogy mindannyian a jogszabályi változások miatt döntöttek az adózásuk megváltoztatása mellett. Az ábra mutatja, hogy a milyen adózási módszert választottak az adózók 2022. augusztus és szeptember között. A diagramm függőleges tengelye az egyes módszereket választó egyéni vállalkozók számát mutatja tizes osztályközökkel, a vízszintes tengely pedig a választott adózási módszereket. Látható, hogy a legtöbb vállalkozó az átalányadózási módszer szerinti adózást választotta. Az átalányadó szabályai szerint erre meg is volt a lehetőségük, hiszen a kilépés biztosított volt a bejelentést követő hónap elsejétől. Az ötvenegy módosítást indítványozó vállalkozó közül, összesen 38 vállalkozó döntött az átalányadózási lehetőség mellett. Ez az összes vállalkozás 74,5 százaléka, azaz a vállalkozók háromnegyede döntött az átalányadózási módszere mellett. A második amelybe történ áttérés az az új Kata törvény alá való belépés. Az új kata adta lehetőségeket a vizsgált vállalkozások közül 12-en választották. Ez a 23,53 százaléka az összes vállalkozásnak. Itt érezhető, hogy az új Kata törvényben meghatározott szabályok szigorítása miatt a vállalkozások jelentős hányada kiesett a kedvezményes adózás lehetősége alól. Az 51 vállalkozás közül egyetlen vállalkozás döntött a vállalkozói jövedelem szerinti adózás mellett, amely az összes vállalkozás 1,97 százaléka. Látható, hogy a szigorú bizonylati szabályok, illetve a szigorúbb nyilvántartási szabályok miatt, továbbra is népszerűtlen maradt a vállalkozói jövedelem szerinti adózási módszer. Valószínűleg azok a vállalkozók akik számára nem lehetőség az új kata törvény adta adózás

vagy átalányadózás adta egyszerűsített jövedelem megállapítási technika, azok inkább egy kettős könyvitelű társas vállalkozás indítása mellett döntenek, ami gyakran hitelesebb és hitelképesebb vállalkozásnak módható valamint a felelősségi kérdés is korlátozottabb az egyéni vállalkozáshoz képest. Viszont ugyanezen hátrányok, akár előnyök is lehetnek a társas vállalkozásokkal szemben, mivel az egyéni vállalkozói vagyon összemosódik a magánszemély vagyonával, így az egyéni vállalkozó házipénztárában szereplő összegek kevésbé kardinális kérdés egy társas vállalkozáshoz képest. A következő vizsgált paraméter az volt, hogy mely tevékenységek választották az átalányadózást és az új kata adta lehetőségeket. Ennek megvizsgálásával arra szeretnék következtetést kapni, hogy van-e összefüggés az országos és a vizsgált vállalkozók adataiban látható megszűnő vállalkozások nemzetgazdasági ágazatai között vagy teljesen eltérő tendenciát mutatnak. Ennek megfelelően az 1. számú mellékletben található egyéni vállalkozói adatokat úgy szűrtem, hogy melyik vállalkozók választották 2022. októberig az átalányadózási módszer, majd az így kapott szűkített adatokat csoportosítottam nemzetgazdasági áganként. Végül az így kapott adatokat az egyes nemzetgazdasági ágakban egyéni vállalkozók száma szerint csökkenő sorrendbe állítottam, a megfigyelés elősegítése és a korábbi megfigyelésekkel történő könnyebb összehasonlíthatóság érdekében, majd az így kapott adattáblából egy oszlop diagrammot készítettem, hogy vizuálisan is szemlélni lehessen az

16. ábra Új átalányadózók száma nemzetgazdasági áganként saját szerkesztés

információkat. A fent részletezett metódus alapján elkészült gráfot a 16. ábra prezentálja. Az ábrán látható diagramm függőleges tengelye mutatja az egyes nemzetgazdasági ágakban szereplő egyéni vállalkozásokat. Ez a vertikális tengely egyesével van beosztva,

az alacsonyabb vállalkozói szám miatt. A vízszintes tengely pedig a nemzetgazdasági ágakat mutatja csökkenő sorrendben az azokban előforduló gazdálkodói szám szerint. Ahogy a diagramm is mutatja, a legnagyobb számban a szakmai, tudományos, műszaki tevékenységben foglalkozó vállalkozók száma a legnagyobb, nyolc vállalkozó döntött az átalányadózási módszer mellett. A második legnagyobb számban ezt az adózási technikát választó tevékenységi kör az oktatás és a pénzügyi, biztosítási tevékenység képviselői voltak, akik öt-öt számban vannak. A harmadik leggyakrabban előforduló gazdasági ágazat az adminisztratív és szolgáltatást támogató illetve az információ, kommunikáció tevékenységi körrel rendelkező egyéni vállalkozók voltak, ahol négy-négy gazdálkodó fordul elő. A diagramm vizsgálata során látható, hogy elég széleskörben, szinte az összes nemzetgazdasági ágazatban szereplő vállalkozók közül történt áttérés az átalányadó szabályrendszer alá. Ezek a vállalkozók vélhetően elfogadták, hogy bár nem olyan kedvező feltételek mellett, de a vállalkozások folytatásának elve mentén hosszútávon képzelik el aktívan termelő vállalkozásukat, és alacsonyabb profitteremtés mellett zavartalanul folytatják gazdasági tevékenységüket. A fent részletezett módszerrel elkészítettem az új katát választó vállalkozások tekintetében is a nemzetgazdasági ágankénti kimutatást, hogy megvizsgálhassuk, hogy van -e esetleg összefüggés valamilyen szinten az átalányadózási módszert választó vállalkozókkal. A diagramm kialakítása az előbbivel egyezően került létrehozásra, a könnyebb összehasonlíthatóság érdekében. Itt szintén a vertikális tengely mutatja a vállalkozói számot az egyes ágazatokban, a horizontális tengelyen pedig csökkenő sorrendben a nemzetgazdasági

17. ábra Új katát választó vállalkozók nemzetgazdasági áganként saját szerkesztés

ágakban tevékenykedő vállalkozói szám. A 17. ábra mutatja tehát az új kata adózási választó egyéni vállalkozók számát nemzetgazdasági áganként csoportosítva. Első ránézésre kitűnik, hogy jelentősen csökkent azon vállalkozók száma akik az új katát

választották, míg január elsején még a vizsgált vállalkozásokból 53 darab vállalkozás adózott a kata adózás szerint, addig az októberi adatok szerint csupán 12, ami 77,35 százalékos csökkenés. Az is látható, hogy míg korábban tizennégy különböző nemzetgazdasági ág szereplői tudták választani a Kata adózást, úgy az új kata szabályok alkalmazását, csupán öt gazdasági ágazat tudta foganatosítani. Továbbá megfigyelhető, hogy a legnagyobb számban az egyéb szolgáltatási tevékenységet végzők vannak, öt vállalkozás összesen, amely az összes katázó majdnem felét, 41,67 százalékát teszi ki. A második a szakmai tudományos, műszaki tevékenységet végzők. Az ezen vállalkozók száma három, amely 25 százalékos részesedéssel bír a szeptemberi változások utáni új katát választó vállalkozások közül. A harmadik az adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenységi kör amelyek közül kettő választotta a megújított adózási formát. A maradék két nemzetgazdasági ágból, melyek az oktatás és a szálláshely, szolgáltatás, vendéglátás, egy-egy vállalkozás választotta. Érdeemes megjegyezni, hogy az egyéb szolgáltatások között olyan konkrét tevékenységek szerepelnek, mint:

- fizikai közérzetjavító szolgáltatás,
- kutyakiképzés,
- tetoválás készítés,

vagy például a szakmai, tudományos műszaki tevékenységben:

- divattervezés, formatervezés
- lakberendezés

vagy a szálláshely-szolgáltatás vendéglátásból az italszolgáltatás, ahol valóban megtud valósulni a kizárólag magánszemélyeknek történő értékesítésének jogszabályi elvárása.

A továbbiakban még egy az adózási hatások változásának hatásaképpen szemléltetni szeretném, egy választott 2022 január elsején katás vállalkozás áttérése az átalányadózásba milyen hatással volt az egyéni vállalkozó adózott jövedelmére. Ehhez véletlenszerűen kiválasztottam egy vállalkozást, aki ahogy a fentiekben írtam január elsején a régi kata szabályai szerint adózott, és szeptembertől pedig az átalányadózásra tért át. A számításokhoz a 2021 évi könyvelési anyagában megállapított éves bevételét vettem alapul, hiszen a 2022-es év még nem fejeződött be. A választás a 24. számú vállalkozásra esett. A törzsadatai alapján ő egy főállású vállalkozó, aki nem választotta a magasabb kata és így magasabb társadalombiztosítási alapot juttató tételes adót, így egész évben 50 ezer forintos bevétellel kalkulálhatunk esetében. Az átalányadó szempontjából megvizsgáltam a rendelkezésre álló adatok alapján hogy melyik költségátalányba tartozik. A tevékenysége a 620301-es kód, amely a számítógépezemeltetés és a hatályos szabályok szerint nem igényel szakképzettséget. Ez a tevékenység nincs az szja tv. által külön nevesítve, és nem is kiskereskedelmi tevékenység alá tartozik, így a fentiek alapján a 40 százalékos költségátalány alá sorolandó. Az utolsó lezárt üzleti éve 2021 és volt, amely év során az éves bevétele

6 020 000 Forint volt, amely teljes egészében kifizetésre került a vállalkozó részére, így a pénzforgalmi szemlélet alapján könyvelésre kerül és adóalapot képez, valamint egyéb adóalap növelő tételekkel nem számolok. A számításaim során kizárólag nyereséget terhelő adókat kalkulálom, így az egyéb adónemek mint helyi iparűzési adó vagy egyéb ágazati adók nem kerültek bele a kalkulációba. A fenti adatok alapján fogom a különbséget meghatározni. Ahogy a 18. ábrán látható, a költségszámítása a Kata

24. sz vállalkozó eredménye Kata adózás szerint	
Bevétel	6 020 000
Hónap	12
Havi adó	50 000
Adóteher összesen	600 000
Adózott eredmény	5 420 000

18. ábra Eredmény meghatározás Kata adózás szerint saját szerkesztés

lehetőség alapján kifejezetten egyszerűnek mondható. A vállalkozói tevékenység adóterhének és ezáltal az adózott eredményének megállapításához gyakorlatilag nincs szüksége a bevételre, csupán arra kell figyelni, hogy a jogszabályi feltételek teljesüljenek, kifejezetten figyelve a 18 milliós határra és a kizárólag magánszemélyek részére történő értékesítéssel, illetve a megfelelő alapnyilvántartást vezetni. Az adóteher megállapítása során teljes évben történő tevékenység folytatással kalkuláltam, mint ahogy az elmúlt években jellemző volt a választott adózó tekintetében. Ezen paraméterek alapján az éves adóteher a hónapok és a havi adó szorzataként csupán 600 ezer forint, amely 9,96 százalékos kiadást képvisel a bevétellel szemben. Így ezen módszer szerint megállapított adózás utáni eredmény, gyakorlatilag 90 százalékos árréssel tud megvalósulni. Érezhető, hogy ez az adózott jövedelem kiemelkedő, nincs másik olyan adózási módszer, amivel ilyen alacsony adószint realizálható. Természetesen megjegyzendő még egyszer, hogy a Kata átalányon kívül fizetendő iparűzési adó, illetve előfordulhatnak egyéb ágazati adók mint például cégautóadó vagy cégautóadó esetén gépjárműadó is vagy kereskedelmi tevékenység esetén népegészségügyi termékadó, vagy turisztikai hozzájárulás amelyek nagyban befolyásolhatják a jövedelmezőséget, de ezen adókkal jelen dolgozatomban nem foglalkozom. Az összehasonlítást az átalányadózással folytatom. Ahogy látható volt a tendencia a vizsgált vállalkozásoknál, a legtöbb egyéni vállalkozó ezen adózási módszerre váltott az adójogszabály változások hatálybalépésének kapcsán. Ezen módszer már jóval több odafigyelést igényel az adóterhek megállapításához. Az adminisztráció is sokkal több, az évi egyszeri kata bevallással ellentétben, itt havonta szükséges a vállalkozónak tevékenységéről járulékbevallást adnia. A következőkben vizsgált 24. számú egyéni vállalkozó átalányadózás szabályai szerinti adózás utáni eredményét vezetem le. Az egyszerűsítés érdekében az adókat egyenlő, havonta ugyanolyan mértékű bevétellel

számoltam. Terszézetesen ettől minimálisan eltérhet a ténylegesen fizetendő adó, függően attól hogy mekkora a kilengés havonta a realizált bevételek között. Ahogy a 19.

24. sz. vállalkozó eredménye átalányadózás szerint	
Bevétel	6 020 000
Költséghányad	40%
Teljes adóalap (B - 40 %)	3 612 000
Egyenlő elosztású havi bevétel	501 666
Szja (15%)	361 800
Társadalombiztosítási járulék (18,5 %)	593 480
Szociális hozzájárulási adó (13 %)	430 040
Éves adó	1 385 320
Adózott eredmény	4 634 680

19. ábra 24. sz vállalkozó eredményének megállapítása átalányadózás szerint saját szerkesztés

számú ábrán látható és korábban megállapításra került a vállalkozóra a 40 százalékos költséghányad alkalmazható, így az éves adóalap 3 612 ezer forint. A havonta feltételezett ténylegesen befolyt bevétel 501 666 forint. Ezen bevételek mellett a vállalkozónak az első négy hónapban kisebb adókkal lehet kalkulálnia, mivel a bevétele az adómentes 2 millió forintos határt csak áprilisban érne el, ezért nem kellene személyi jövedelemadót fizetnie a két millióig, illetve a társadalombiztosítási járulékot a minimálbér után lenne szükséges megfizetni, a szociális hozzájárulási adót pedig a minimálbér 12,5 százalékkal megemelt összege után, amelye összesen havonta hozzávetőleg 66 250 Forintos adóterhet jelent amely nem nagy emelkedés a kata szerinti 50 ezres mértékhez képest. Viszont a negyedik hónaptól már a 2 millió feletti bevételre szja kötelezettség is belép, illetve az ezt követő hónapoktól az összes adót a tényleges adóalap után szükséges megfizetni, nem a minimálbér után. Jó hírnek tekinthető, hogy innentől a szociális hozzájárulás alapja is a tényleges adóalap, mivel meghaladja a minimálbér 12,5 százalékkal megemelt értékét, így a szorzót nem kell a továbbiakban alkalmazni. Az adóalap havonta 301 000 Ft az egyenlő elosztással. Az adók összessége ezen adóalap után pedig 139 965 forintos adóterhet jelent havonta, amely a havi 50 ezres katóhoz képest 2,8 szerez teher. A fenti számításokkal éves szinten az adózó 1 385 320 forint adóval számolhat, amely levonva a 6 020 000 forintos bevételéből 4 634 680 ft adózott eredményt produkál. Ez összességében a kata szabályai által megállapított 600 ezres adóhoz képest 231 százalékos adó növekedést eredményez. Mint a fentiekben többször megjegyzésre került, az átalányadó szerinti adóalap meghatározásánál egyenlő elosztású bevételekkel kalkuláltam, viszont az adók mértékét befolyásolhatja az elosztás, például abban az esetben, ha a két milliós határ elérése után mondjuk több hónapon keresztül minimál bért el nem érő bevételt realizál a vállalkozó, hiszen függetlenül a bevételeinek mértékétől az adózónak a minimálbér után

megkell fizetnie az adót és járulékokat, ami így éves szinten magasabb adóterhet is jelenthet a fenti kalkulációhoz képest.

5. Összefoglalás

Szakedolgozatomban az egyéni vállalkozások 2022-es évben bekövetkezett változásainak hatását vizsgáltam a nyilvántartott gazdálkodók tekintetében. Mivel magam is érintett vagyok a témában, illetve munkám során sok vállalkozóval találkozom megfogalmazódott bennem a gondolat, hogy ezen aktualitások eredményeit elemezzem. Az adatok feldolgozása során láthatóvá vált, hogy a hazai gazdálkodói kör majdnem harmadát teszik ki az egyéni vállalkozók, így minden velük kapcsolatos változás egy jelentős hányadát érinti az itthoni üzleti élet szereplőinek.

Az egyéni vállalkozók jövedelmének adózása tekintetében három lehetséges választás létezik jelenleg, amelyből kettőt jelentősen átformáltak a 2022 évi módosítások. A januári változtatások lényegében leegyszerűsítették az átalányadózás keretszabályait, illetve egy adómentes jövedelemrész bevezetésével kedvezőbbé és ezáltal vonzóbbá tették ezen módszert. A szeptemberi jogszabályi kiigazítások során a jogalkotó egy új törvényt beiktatásával alapjaiban átformálta a kátázás keretszabályait, amellyel jelentős réteget döntési kényszerbe helyezett.

A vizsgált adatok alapján az év eleji módosítások nem sarkalták a vállalkozói kört kifejezetten módosításra, viszont a szeptemberi változtatások nagyszámú elmozdulást prezentálnak. Látható, hogy legjobban a korábban kátázó vállalkozások érzékenyen reagáltak ezekre a jogszabály módosításokra. Országos szinten és a vizsgált mintában egyaránt a szeptemberi változásokra júliusi bejelentésétől fogva a vállalkozók száma gyorsan reagált országos szinten 6 míg a mintában 5 százalékos vállalkozói szám csökkenés figyelhető meg a júniusi bázis értékhez képest, így a mintában történt változások ebben a viszonylatban reprezentatívnak tekinthető. A megszűnő vállalkozások jellemzően szellemi, kis arányban a fizikai tevékenységek esetében fordult elő. A megvizsgált vállalkozók körében nagy számban elhagyásra került a kátázás módszer. A kátázásból a vállalkozások kis hányada megszüntette a tevékenységét, a megmaradtak pedig mérlegelték lehetőségeiket. A döntés során a vállalkozók közel háromnegyede az átalányadózásra tért át, a maradék pedig az új kátázásra tért át egy vállalkozó kivételével. Az új kátázásra áttérőknél megvalósul a törvényi akarat, többnyire olyan tevékenységek váltottak erre, amelyeknél nem feltétlenül jellemző a vállalkozói kör kiszolgálása. Az átalányadózás januári módosításai láthatóan megágyaztak az őszi adócsomagnak, a vállalkozók jelentős hányada ebbe az adózásba csapódott le. Ahogy a dolgozat végén látszik, az adózók átlépése a kátázásról az átalányadózás szabályai alá jelentős adóterhet ró az adózókra. Ahogy a véletlenszerűen választott vállalkozó esetében is látható több mint

kétszeres növekedéssel kell számolnia egy átlagos gazdálkodónak a fizetendő adók és járulékok tekintetében.

A fentiek alapján elmondható, hogy:

- a vállalkozói szám csökkenésnek indult, ez jó esetben a foglalkoztatás felé terelte ezeket az adózókat, rossz esetben pedig a fekete gazdaságot bővítette
- megvalósult a jogalkotó akarata, az aránytalanul magas katázó vállalkozások száma nagymértékben lecsökkent és vélhetően kiszorításra kerültek a lehetőséggel visszaélő gazdálkodók
- a katából kiszoruló vállalkozások nagyrésze az átalányadózásra tért át, amely bár viszonylag egyszerűbb, mint a tételes költségelszámolás módszere, viszont jelentős adóteher növekedéssel jár a katához képest, illetve nagy mértékben növeli a központi költségvetés bevételi oldalát.

Gyakorlati oldalról megközelítve a fenti eredményeket, véleményem szerint egyrésztől igazságosnak mondható a törvénymódosítás, mert a szellemi foglalkozásúak egyrésze visszaélt a kata törvény adta lehetőségeivel, és adóelkerülés révén minimális adóteher mellett gazdálkodott éveken keresztül. Ez méltánytalan volt a munkavállalói réteggel szemben, akiknek hasonló tevékenységeik során a bérük harmada elvonásra kerül a munkáltató által. Viszont másik oldalról megfigyelve részben igazságtalan volt a villámgyorsasággal implementált törvénymódosítások, amelyre ugyanilyen sebességgel kellett a gazdálkodóknak reagálnia. A tapasztalatok azt mutatják, hogy többnyire az egyéni vállalkozók, kis családi gazdálkodók és megélhetési vállalkozók. A kihirdetéstől a jogszabály hatálybalépéséig eltelt, nagyjából három hónap alatt kellett egy teljesen új szabályrendszert értelmezniük és kalkulálniuk az érintett vállalkozóknak. Ezek a vállalkozók a megélhetés miatt a megnövekedett adóterhet érvényesíteni kényszerültek az áraikban, hogy ugyanolyan adózás utáni eredményt tudjanak elérni. Ez vélhetően ártárgyalások sorozatát és nem melleleg, az infláció további emelkedését okozták. Mindezek mellett a járulékos költségek emelkedésével is számolniuk kell az egyéni vállalkozóknak, hiszen a kata adózáson kívül választható további két módszer mindegyike nagyobb adminisztrációt vár el, így emiatt a könyvelői díjak emelkedésére is számítani kell ezen gazdálkodóknak.

A szakdolgozatom során több aspektusból megvizsgálásra kerültek az egyéni vállalkozók és az elemzés során választ kaptam a kutatási kérdéseimre. Meggyőződésem, hogy az egyéni vállalkozók előnye, hogy képesek gyorsan reagálni a változásokra, mindazonáltal egyben hátrányuk is ez a képesség, mert ezáltal ilyen nagy ütemű módosítások ilyen rövid idő alatt kikényszeríthetőek belőlük.

A dolgozatom nem teljeskörű, kibővíthető lenne azon társas vállalkozók körével, akik szintén a kata szerint adóztak, hogy az ő esetükben milyen változásokat hozott a jogszabályi változás. Ennek kapcsán vizsgálni az áttérést az egyszeresről a kettős

könyvvitel szabályai szerinti könyvelésre, illetve a katázásról való áttérés további adónemekben történő következményeinek hatásvizsgálatával.

Irodalomjegyzék

Szakirodalmak:

- ADORJÁN – LUÁCS- RÓTH – VEIT – *Számvitel speciális kérdései*, Budapest: MKVKOK Kft, 2019 10.2. fejezet ISBN 978 963 9878 59 4
- DR BEDŐ – DR VARGA – *Vállalkozásgazdálkodási ismeretek*. Budapest: Perfekt Nyomda, 1998 3. fejezet ISBN 963 394 317 5
- DR FRANCSOVICS – DR KADOCSA – *Vállalati gazdaságtan*, Budapest: Amigus, 2005 p.12. ISBN 936 8026 07 3
- DR SIKLÓSI - DR SZTANÓ – VERESS: *Könyvvezetés és beszámolóképzés*. Budapest: Saldo, 2012. p. 85. ISBN 978 963 638 368 8
- GERŐCS – VANCSÓ – *Matematika*. Budapest: Akadémia kiadó, 2010 27.4 fejezet. ISBN 978 963 05 9767 8
- SZTANÓ IMRÉNÉ DR. – *Adózás*, Budapest: Saldo 2012 4. fejezet ISBN 978 963 638 420 3

Folyóiratok:

- SZABÓ G.: Merre Tovább? – A korábbi katások választásai. SZAKma, 2022 évf, 11, sz. p. 32

Jogszabályok:

- 1995. évi CXVII. törvény a személyi jövedelemadóról Letöltve: 2022.10.29., <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=99500117.TV&searchUrl=/gyorskereso?keyword%3Dsza>
- 1996. évi LXXXI. törvény a társasági adóról és az osztalékadóról Letöltve: 2022.11.02., <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=99600081.TV&searchUrl=/gyorskereso?keyword%3Dtao>
- 2007. évi CXXVII. törvény az általános forgalmi adóról Letöltve: 2022.11.04., <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=A0700127.TV&searchUrl=/gyorskereso?keyword%3D%25C3%25A1fa>
- 2009. évi CXV. törvény az egyéni vállalkozóról és egyéni cégről Letöltve: 2022.10.28., <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=A0900115.TV&searchUrl=/gyorskereso?keyword%3Degy%25C3%25A9ni%2520v%25C3%25A1llalkoz%25C3%25A1sok>
- 2018. évi LII. törvény a szociális hozzájárulási adóról Letöltve: 2022.10.27., <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=A1800052.TV&searchUrl=/gyorskereso?keyword%3Dszocho>

- 2019. évi CXXII. törvény a társadalombiztosítás ellátásaira jogosultakról, valamint ezen ellátások fedezetéről Letöltve: 2022.10.27.,
<https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=A1900122.TV&searchUrl=/gyorskereso?keyword%3Dtbj>
- 2022. évi XIII. törvény a kisadózó vállalkozók tételes adójáról Letöltve: 2022.11.02.,
<https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=A2200013.TV&searchUrl=/gyorskereso?keyword%3Dkata>

Internetes források:

- BÉKÉS B., HALÁSZ Z., SZABÓ I., VARGA E. *A jövedelem- és vagyoni típusú adók.* 2022. Wolters Kluwer Hungary (Letöltve: 2022.11.06)
https://mersz.hu/hivatkozas/NOV1032_82_p1/#NOV1032_82_p1
- CHRISTIAN S., JOHANNA M. (2004) – Social Entrepreneurship the contribution of individual entrepreneurs to sustainable development - Iese Business school – Universidad de Navarra (letöltve 2022.11.27)
https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=701181
- DAVID F., JOHN W. M. (2000) – Perceived risks and choices in entrepreneurs new venture decisions (Letöltve: 2022.11.20)
[https://doi.org/10.1016/S0883-9026\(98\)00017-2](https://doi.org/10.1016/S0883-9026(98)00017-2)
- KSH–A regisztrált gazdasági szervezetek száma havonta, gazdálkodási forma szerint (2015-2022) – Összefoglaló táblák (STADAT) (Letöltve: 2022.11.05)
https://www.ksh.hu/stadat_files/gsz/hu/gsz0051.html
- NAV– Egyéni vállalkozók szja- és járulékkötelezettsége 03 információs füzet (letöltve: 2022.11.05)
https://nav.gov.hu/pfile/file?path=/ugyfeliranytu/nezzen-utana/inf_fuz/2022/03.-informacios-fuzet---az-egyeni-vallalkozok-szja--es-jarulekkotelezettsege
- OPTEN.HU, (2022. október 18.) - 50 ezer vállalkozás fejezhette be működését a KATA módosítás hatására (letöltve: 2022.11.09)
<https://www.opten.hu/kozlemenyek/50-ezer-vallalkozas-fejezhette-be-mukodeset-a-kata-modositás-hatasara>
- TÖRŐCSIK M., SZŰCS K. *-Fogyasztói magatartás.* Akadémiai Kiadó 2021. Letöltve:2022.11.17.
https://mersz.hu/hivatkozas/m814fm_20_p3/#m814fm_20_p3

Ábrajegyzék

1. ábra A vállalkozói jövedelem szerinti adózás levezetés saját szerkesztés Forrás: Szja tv.....	6
2. ábra Átalányadó költséghányadok 2021-ig saját szerkesztés Forrás: Szja tv.	9
3. ábra Átalányadó adóalap 2022.01.01-től saját szerkesztés Forrás: Szja tv.....	15
4. ábra Egyéni vállalkozások számának alakulása a vizsgált időszakban saját szerkesztés. Forrás: KSH.....	18
5. ábra Egyéni vállalkozók számának változása láncviszonyzámmal százalékosan és darabban saját szerkesztés. Forrás KSH.....	19
6. ábra Bázisviszonyszámok saját szerkesztés Forrás: KSH.....	20
7. ábra Egyéni vállalkozók számának változása nemzetgazdasági áganként saját szerkesztés Forrás: KSH.....	21
8. ábra Vállalkozások számának csökkenése nemzetgazdasági áganként és megoszlásuk saját szerkesztés Forrás: KSH.....	22
9. ábra Vizsgált vállalkozások adózási módszerei 2022.január 1.-én saját szerkesztés	23
10. ábra Vizsgált vállalkozások bontása nemzetgazdasági áganként, saját szerkesztés	24
11. ábra Vállalkozók száma nemzetgazdasági áganként megoszlási viszonyzámmal, saját szerkesztés	26
12. ábra Megszüntetett vállalkozások száma és aránya saját szerkesztés	27
13. ábra Megszüntetett vállalkozások paraméterei saját szerkesztés	27
14. ábra Adózási módszert nem változtató vállalkozások saját szerkesztés	28
15. ábra Adózási technikát módosító vállalkozások száma adózási módszerenként saját szerkesztés	29
16. ábra Új átalányadózők száma nemzetgazdasági áganként saját szerkesztés.....	30
17. ábra Új katas vállalkozók nemzetgazdasági áganként saját szerkesztés	31
18. ábra Eredmény meghatározás Kata adózás szerint saját szerkesztés	33
19. ábra 24. sz vállalkozó eredményének megállapítása átalányadózás szerint saját szerkesztés	34

Melléletek

1.sz melléklet – A vizsgált időszakban adózást változtató egyéni vállalkozók

Vállalkozók	Nemzetgazdasági ág	Adózási módszer 2022.01.01- én	Adózási módszer 2022.10.31	Változás dátuma
1. sz. vállalkozó	Pénzügyi, Biztosítási tevékenység	KATA	Vállalkozói jövedelem szerint adózó	2022.08.01
3. sz. vállalkozó	Adminisztratív és szolgáltatást Támogató	KATA	Átalányadó	2022.09.01
4. sz. vállalkozó	Szakmai, tudományos, műszaki tevékenység	KATA	Átalányadó	2022.09.01
5. sz. vállalkozó	Oktatás	KATA	Átalányadó	2022.09.01
6. sz. vállalkozó	Oktatás	KATA	Átalányadó	2022.09.01
7. sz. vállalkozó	Pénzügyi, Biztosítási tevékenység	KATA	Átalányadó	2022.09.01
8. sz. vállalkozó	Adminisztratív és szolgáltatást Támogató	KATA	Átalányadó	2022.08.01
9. sz. vállalkozó	Szakmai, tudományos, műszaki tevékenység	KATA	Átalányadó	2022.09.01
10. sz. vállalkozó	Pénzügyi, Biztosítási tevékenység	KATA	Átalányadó	2022.09.01
11. sz. vállalkozó	Művészet, Szórakoztatás, Szabadidő	KATA	Átalányadó	2022.09.01
12. sz. vállalkozó	Egyéb Szolgáltatás	KATA	Átalányadó	2022.09.01
13. sz. vállalkozó	Szakmai, tudományos, műszaki tevékenység	KATA	Új Kata	2022.09.01
14. sz. vállalkozó	Egyéb Szolgáltatás	KATA	Új Kata	2022.09.01
15. sz. vállalkozó	Adminisztratív és szolgáltatást Támogató	KATA	Átalányadó	2022.09.01
16. sz. vállalkozó	Szállítás, Raktározás	KATA	Átalányadó	2022.09.01
17. sz. vállalkozó	Pénzügyi, Biztosítási tevékenység	KATA	Átalányadó	2022.09.01
18. sz. vállalkozó	Szakmai, tudományos, műszaki tevékenység	KATA	Átalányadó	2022.09.01
19. sz. vállalkozó	Szakmai, tudományos, műszaki tevékenység	KATA	Átalányadó	2022.09.01
20. sz. vállalkozó	Szakmai, tudományos, műszaki tevékenység	KATA	Átalányadó	2022.09.01
21. sz. vállalkozó	Egyéb Szolgáltatás	KATA	Új Kata	2022.09.01
22. sz. vállalkozó	Művészet, Szórakoztatás, Szabadidő	KATA	Átalányadó	2022.09.01

23. sz. vállalkozó	Szakmai, tudományos, műszaki tevékenység	KATA	Új Kata	2022.09.01
24. sz. vállalkozó	Információ, Kommunikáció	KATA	Átalányadó	2022.09.01
25. sz. vállalkozó	Információ, Kommunikáció	KATA	Átalányadó	2022.08.01
26. sz. vállalkozó	Egyéb Szolgáltatás	KATA	Új Kata	2022.09.01
27. sz. vállalkozó	Egyéb Szolgáltatás	KATA	Új Kata	2022.09.01
28. sz. vállalkozó	Szállítás, Raktározás	KATA	Átalányadó	2022.09.01
29. sz. vállalkozó	Információ, Kommunikáció	KATA	Átalányadó	2022.09.01
30. sz. vállalkozó	Egyéb Szolgáltatás	KATA	Új Kata	2022.09.01
31. sz. vállalkozó	Szakmai, tudományos, műszaki tevékenység	KATA	Átalányadó	2022.09.01
32. sz. vállalkozó	Kereskedelem, Gépjárműjavítás	KATA	Átalányadó	2022.09.01
33. sz. vállalkozó	Oktatás	KATA	Átalányadó	2022.09.01
34. sz. vállalkozó	Adminisztratív és szolgáltatást Támogató	KATA	Átalányadó	2022.08.01
35. sz. vállalkozó	Információ, Kommunikáció	KATA	Átalányadó	2022.09.01
36. sz. vállalkozó	Pénzügyi, Biztosítási tevékenység	KATA	Átalányadó	2022.09.01
37. sz. vállalkozó	Oktatás	KATA	Új Kata	2022.09.01
38. sz. vállalkozó	Szakmai, tudományos, műszaki tevékenység	KATA	Átalányadó	2022.08.01
39. sz. vállalkozó	Kereskedelem, Gépjárműjavítás	KATA	Átalányadó	2022.09.01
40. sz. vállalkozó	Szakmai, tudományos, műszaki tevékenység	KATA	Új Kata	2022.09.01
41. sz. vállalkozó	Művészet, Szórakoztatás, Szabadidő	KATA	Átalányadó	2022.09.01
42. sz. vállalkozó	Pénzügyi, Biztosítási tevékenység	KATA	Átalányadó	2022.09.01
43. sz. vállalkozó	Oktatás	KATA	Átalányadó	2022.08.01
44. sz. vállalkozó	Oktatás	KATA	Átalányadó	2022.09.01
45. sz. vállalkozó	Ipar	KATA	Átalányadó	2022.08.01
46. sz. vállalkozó	Mezőgazdaság, Erdőgazdálkodás, halászat	KATA	Átalányadó	2022.09.01
47. sz. vállalkozó	Humán-egészségügyi, szociális ellátás	KATA	Átalányadó	2022.09.01

48. sz. vállalkozó	Szálláshely-szolgáltatás, Vendéglátás	KATA	Új Kata	2022.09.01
49. sz. vállalkozó	Adminisztratív és szolgáltatást Támogató	KATA	Új Kata	2022.08.01
52. sz. vállalkozó	Szakmai, tudományos, műszaki tevékenység	KATA	Átalányadó	2022.08.01
54. sz. vállalkozó	Adminisztratív és szolgáltatást Támogató	KATA	Új Kata	2022.09.01
59. sz. vállalkozó	Ipar	KATA	Átalányadó	2022.09.01

SZERZŐI ÖSSZEFOGLALÁS

A dolgozat címe: Egyéni vállalkozások 2022 évi adózási változásainak hatása a vállalkozói összetételre	
Hallgató neve: Molnár Ádám	NEPTUN kód: AB4KHA
Képzési szint: alapképzés	
Szak: Pénzügy és számvitel	Szakirány: Számvitel
Témavezető neve: Fejes Judit Katalin	Beosztása: mesteroktató
Tanszék: Pénzügy és Gazdálkodás Tanszék	

Szaktervezésem célja az egyéni vállalkozások 2022 évi adózási változásainak hatásának vizsgálata a vállalkozói összetételre. Ebben az évben kétszer is, januárban és szeptemberben is hatályba léptek olyan egyéni vállalkozókat érintő adóügyi változások, amelyek jelentősen befolyásolták ezen gazdálkodók adózását. A dolgozatomban célja, hogy megvizsgáljam hogyan érintették ezen jogszabályi módosítások a vállalkozók adózási összetételét, és hogy milyen hatással voltak ezek a nyilvántartott egyéni vállalkozások számára. A kutatásom során felhasználva a Statisztikai Hivatal által közzétett és a gyakorlati helyemről és saját vállalkozásomból származó kvantitatív egyéni vállalkozói dokumentumok alapján önállóan felvett adatokat elemzem.

Dolgozatomban első részében részletesen taglalom az egyéni vállalkozások számára általánosan rendelkezésre álló három adózási típust. A következő fejezetben kifejtem, hogy milyen adó jogszabályi változások léptek hatályba 2022 januárjában itt főképp koncentrálna az átalányadózást érintő módosításokat, illetve 2022 szeptemberében amikor főleg a kata adózás törvényi háttere került átalakításra. Ezután pedig elemzem a rendelkezésre álló adatokat.

A kifejti fejezetet először az országos tendencia vizsgálatával kezdem, amely a vállalkozói szám csökkenését bizonyította, majd ezen csökkenéseket megvizsgáltam, hogy milyen nemzetgazdasági ágazatokra volt jellemző. Ezután a gyakorlati helyemről és saját vállalkozásomból származó hatvan egyéni vállalkozás adatait elemeztem. Itt szintén azt tapasztaltam, hogy történt a vállalkozói számban, azonos időszakban csökkenés és ezek hasonló nemzetgazdasági ágazatokban történtek, mint az országos adatok. Ezt követően a rendelkezésre álló dokumentumokból megállapítottam, hogy az egyes adózók milyen adózási módszert alkalmaztak a jogszabályi módosítások előtt és után.

A kutatás azt bizonyította, hogy mind az országos és mind vizsgált vállalkozások között hasonló mértékben csökkentek a vállalkozások. Az őszi változások kapcsán a vállalkozások nagy része áttért a kata adózásról az átalányadózási módszer alkalmazására, kisebb hányaduk pedig akik megtudtak felelni az előírásoknak az új kata szabályaira tértek át. Végül egy példán keresztül szemléltettem, hogy mekkora költség növekedéssel kalkulálhatnak a régi kataról az átalányadózásra áttérő gazdálkodók.

Összességében elmondható, hogy megvalósult a jogalkotó várakozásainak megfelelően az aránytalanul magas számú katas vállalkozások számának csökkenése, egyrészt a tevékenységüket megszüntető vállalkozásokon, másrészt az adózási módszert változtatókon keresztül, ezzel párhuzamban viszont a gazdálkodók adóterhelése és adminisztrációs feladatai növekedtek.